

ТИЖДЕНЬ БЕЗ ПОЛІЕТИЛЕНУ

ЕКСПЕРИМЕНТ с. 7

СЕРЕДА

13 листопада 2019

№45

ПРОБІГ 42 КМ НА МАРАФОНІ

РЕПОРТАЖ с. 4

1 блок

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

te.20minut.ua

ПРОБЛЕМНІ ЗНАКИ НА ДОРОГАХ: КОЛИ ЇХ МАЮТЬ ЗАМІНИТИ

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

153

ВАКАНСІЇ ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Ми відібрали 15 типових знаків із порушеннями та недоліками. Щороку на заміну вказівників та дорожню розмітку виділяють приблизно 5 млн грн. Так що заважає довести їх до пуття, з'ясувала «RIA плюс»

ФОТОГРАФКА ОЛЬГА ТРАГУЦЬКА

Читайте **МИ ПЕРЕВІРИЛИ** с. 5

Перевірили висоту обмежувача

Читайте **НОВИНИ** с. 6

Щеплення від дифтерії

Читайте **ЗДОРОВ'Я** с. 14

ЯКІСТЬ ГАРАНТОВАНА

БРУК-ТОН виробник бруківки

БРУКІВКА • ДОСТАВКА • МОНТАЖ

☎ (067) 992 74 80 📍 м.Тернопіль, вул.15 Квітня, 1

вхідні **ДВЕРІ** **ВОРОТА АВТОМАТИЧНІ**

під індивідуальні розміри гаражні, відкатні

підприємство **РИФ** м.Тернопіль, вул. Довженка, 18 тел.: (0352) 438030, (067) 7191371

www.rif.te.ua

ТЕРНОПІЛЬ БУДКОНТРОЛЬ **ПАЙОВА ЧАСТКА**

Лучаківського - Тролейбусна

- будівництво комфорт-класу
- індивідуальне опалення
- клас енергозбереження «А»
- підземний паркінг
- персональний підхід

ЦЕГЛЯНИЙ БУДИНОК

офіс: вул. Київська, 7Д, тел.: (067) 128-51-71, (0352) 42-00-14, сайт: www.bud-control.te.ua

Виробництво та продаж

- Панелей
- Перемичок
- Фундаментних блоків
- Балконних плит
- Плит огорожі
- Товарного бетону
- Фібробетону

АГ **ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ БЕТОННИЙ ЗАВОД**

☎ 0500 600 400 вул. Бродівська, 48

«КРИМІНАЛЬНА» ЗЕМЛЯ: КОМУ ЗНАДОБИЛАСЯ ДІЛЯНКА В ЦЕНТРІ ТЕРНОПОЛЯ

Аналітика ■ Ласу ділянку на примиканні вулиць Стадникової-Микулинецької ледь не віддали «під садівництво» приватній особі. Поліція перевіряє законність дій міської влади. У міськраді кажуть, що ситуацію «довивчають». А кому могла дітстатися земля — читайте в матеріалі

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Днями на офіційному сайті Головного управління Нацполіції в Тернопільській області з'явилася інформація про відкрите кримінальне провадження за фактом зловживання владою або службовим становищем, що спричинило важкі наслідки. З легкої руки чиновників ледь не віддали майже 12 сотих землі в центрі Тернополя, а саме на примиканні вулиць Микулинецька і Стадникової. Правоохоронці перевіряють законність процесів щодо виділення цієї земельної ділянки.

Повідомлення з'явилося на офіційному ресурсі поліції зранку 7 листопада із заголовком «Виділення земельної ділянки в центрі Тернополя обернулося кримінальним провадженням». Уже після обіду назву змінили: «Поліція перевіряє законність процесів щодо виділення земельної ділянки в Тернополі». Пом'якшили звучання назви, та чи змінило це суть справи? У цьому і спробувала розібратися «RIA плюс».

Є кримінальне провадження

Як з'ясували правоохоронці, «земельний наділ, згідно з Генпланом та Планом зонування території міста Тернополя, відноситься до рекреаційних зон озелених територій загального користування і призначений для відпочинку жителів міста. Його ж вирішили передати в руки приватної особи.

Ретельно вивчивши матеріали, поліцейські внесли відомості за цим фактом до Єдиного реєстру досудових розслідувань за частиною 2 статті 364 ККУ — зловживання владою або службовим становищем, що спричинило тяжкі наслідки.

У ході досудового розслідування поліцейські домоглися арешту на вказану земельну ділянку, аби на ній не проводилися будь-які роботи. Наразі слідчі очікують висновків Держслужби України з питань геодезії картографії та кадастру щодо законності її виділення, — така офіційна позиція правоохоронців.

Як усе відбувалося?

Нам вдалося з'ясувати, що ще в липні цього року «під садівництво» громадянину Дедюху Ю.В. погодили розроблення проекту земле-

устрою щодо відведення ділянки відповідно до ст.186-1 Земельного кодексу України. Площа ділянки — 0,1198 га. Його зобов'язали в 6-місячний термін подати на затвердження свій проект землеустрою.

«Тернопільська міськрада надає адмінпослуги відповідно до затвердженого реєстру. Однією з цих послуг є рішення «Про надання дозволу на складання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки», відтак мешканець подав клопотання з повним пакетом документів у Центр надання адміністративних послуг. Згодом рішенням міськради громадянину дали дозвіл на розроблення проекту землеустрою за цією адресою.

Проект був погоджений державним експертом із присвоєнням кадастрового номера на земельну ділянку та занесення даних на Публічну кадастрову карту», — повідомляє на наш запит прес-служба Тернопільської міської ради.

Мешканці — проти забудови

Минулими вихідними голова ОСББ «Оболоня,11», «Оболоня,19» Ростислав Прохира взяв активну участь в організації закладання скверу на скандальній землі на вулиці Стадникової,1. На своїй сторінці у Фесбучі він написав, що «люди висаджували дерева, аби донести до депутатів, що вони проти забудови ділянки під їхніми вікнами. Це єдина зелена зона поблизу, що межує із загазованою об'їзною».

Раніше, за словами чоловіка, на цій території вигулювали собак. Є відповідне рішення міськради 5/36/11 від 17.06.10 «Про перелік територій вигулу домашніх тварин».

— Згодом міська рада пропонувала закласти там сквер. Тепер же влада забирає слова назад і видає ділянку у приватну власність для садівництва. Я вирішив допомогти людям. Живу поруч. Також долучилася депутатка Ліна Прокопів, яка обиралася там. Сподіваємося, що земля залишиться у вільному користуванні громади, — каже Ростислав Прохира.

Тернополяни виступили проти передачі ділянки у приватні руки та зведення на цьому місці ще однієї багатоповерхівки

Про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки площею до 0,1198га за адресою вул.Микулинецька гр.Дедюх Ю.В.

Земельну ділянку на вул. Стадникової, 1 ледь не віддали «під садівництво». Хоча тут — рекреаційна зона, і будь-які подібні дії є незаконними

Міськрада: «Земля у власності громади»

Ростислав Прохира зауважив, що мешканці хочуть створити ОСББ для захисту своєї території.

— 20 жовтня люди зібралися, щоб обговорити й підписати спільне звернення до міського голови й депутатів з проханням відмовитися від задуму передачі суспільно цінної земельної ділянки в приватні руки. На останній сесії міськради я зачитав та передав звернення депутатам, — говорить чоловік.

Згідно з Генеральним планом міста та схемою зонування Тернополя, які ми переглянули, ця ділянка від вул. Стадникової, 1, що веде до вул. Микулинецької, визначена як Р-3 «Рекреаційна зона озелених територій для громадського користування». Такі ділянки, згідно із документацією, визначені для повсякденного відпочинку населення і включають парки, сквери, сади, бульвари, міські ліси, водойми, лугопарки, лісопарки, гідропарки, меморіальні парки. Переважно види використання таких зон: озеленені території загального користування (парки, сади, сквери, бульвари, міські ліси, водойми); навчально-туристичні та екологічні стежки; малі архітектурні форми; спортивні майданчики. Ніякого садівництва приватної особи тут не може бути.

Тож як цю земельну ділянку могли взагалі виносити на розгляд сесії? І як «дали добро» на розроблення проекту землеустрою, якщо ділянка має обмежене використання? У міській раді відповіли, що «в процесі погодження проекту землеустрою управлінням містобудування, архітектури та кадастру встановлено обмеження на використання земельної ділянки».

Розгляд проекту рішення було зупинено, а матеріали направлені на довивчення, розповіли у прес-службі міської ради. Також на сайті органу самоврядування з'явилася інформація: «Земельна ділянка на вул. Микулинецькій надалі перебуває у власності громади».

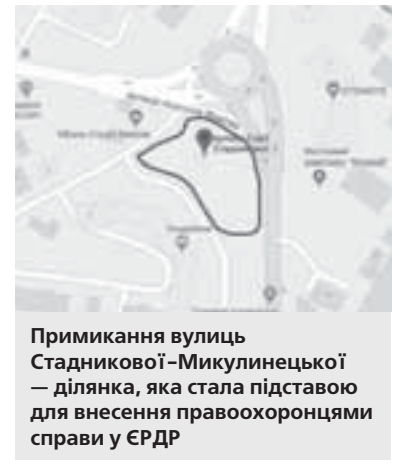
Кому давали землю?

Поки у міській раді «довивчати-муть» цю справу, ми поцікавилися, кому саме могли дістатися ці ласі 12 сотих майже в самому центрі міста?

Отже, Дедюху Юрію Вікторовичу дали дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення землі безоплатно у власність для ведення садівництва за адресою вул. Микулинецька. Хоча насправді вона більше тяжіє до вул. Стадникової, 1.

Згідно з паспортними даними, які є у вільному доступі, пан Дедюх проживає та зареєстрований у селі Великі Гаї, неподалік Тернополя.

Невже всі тернополяни отримали

Примикання вулиць Стадникової-Микулинецької — ділянка, яка стала підставою для внесення правоохоронцями справи у ЄРДР

землю для своїх потреб? Хоча, згідно із законодавством, немає заборони отримання земельної ділянки за місцем реєстрації (ст. 35 «Земельного кодексу»). До речі, згідно із законом, «земельні ділянки, призначені для садівництва, можуть використовуватися для закладання багаторічних плодкових насаджень, вирощування сільгоспкультур і для зведення необхідних будинків, господарських споруд тощо».

Ще цікавий факт — громадянин Дедюх Ю.В. користується авто за довіреністю, яка належить Добалюку Сергію Володимировичу, директору КП «Благоустрій» Козівської селищної ради. Той раніше займався роздрібною торгівлею через намети і ринки. Чи є зв'язок між ними та ділянкою, яку хотіли «під садівництво» питання, швидше, риторичне.

«Ми будемо боротися до кінця»

То що ж буде із землею на Микулинецькій-Стадникової? Депутатку міської ради на окрузі №14 Ліну Прокопів здивувала новина про те, що земельна ділянка може перейти в руки приватної особи.

— По плану тут має бути сквер, і не може бути ніякої передачі у приватні руки. Так, не розібралися, і ми це визнаємо. Добре, що помілку виявили ще на цьому етапі. Тепер потрібно грамотно вийти із ситуації. Рішення, однозначно, має бути скасоване. Наразі розглядаємо варіанти, як це правильно зробити: або через суд, або ж на наступному засіданні сесії міської ради. Ми з мешканцями будемо звертатися до міського голови, щоб цю ділянку таки офіційно визначили сквером та виділили кошти на його облагородження, — говорить пані Ліна.

Вони висадили понад 100 саджанців дерев, частину з яких придбали за сприяння міського голови.

— Ми будемо йти до кінця, щоб відстояти цю ділянку. І маю надію, що місцева влада нас підтримає.

Чим завершиться історія із відкриття кримінальної справи та чи залишиться ділянка власністю громади, напишемо згодом. Далі буде.

ФОТОГРАФУЮТЬ З ГОЛУБАМИ, А ПОТІМ ВИМАГАЮТЬ ГРОШІ

Афера ■ У Тернополі люди скаржаться на чоловіків, які в центрі міста спочатку пропонують сфотографуватися з голубами, а потім вимагають за це гроші

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32, NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

Про неприємну ситуацію, яка сталася у центрі міста, написала у Facebook Людмила Казьмірук. Жінка розповіла, як у неї вимагали гроші за знімок.

«Як часто одне слово чи дія може перекреслити весь позитив, що наче б був подарований! Йшли з донькою центром міста, раптом молодий чоловік, що вийшов назустріч, підбігає і пропонує дитині голуба. Дуже незвичайного, красивого і ручного. Ще одного. У нас великі очі, але ж така приємна несподіванка! Ще й фотографувати пропонує! А потім з іншого ракурсу.

Цей екшн триває зо дві хвилини. Я в душі вдячна цьому чоловікові за емоції, але напружена,

бо чекаю підвоху. Та-да-да-дам! А ось і він! Чоловік пропонує допомогти йому грошима на харчування голубів! Фото з одним — 50 грн, з двома — 100! А в нас, виходить, два! Я одразу заперечую, що нас не попереджали, на що він апелює: «А ви не питали». Але ж не я до Вас підійшла. Даю йому 50 гривень і він біжить далі. А у нас залишаються на пам'ять 6 фотографій, але жодного позитиву від них», — пише у пості тернополянка.

Як пояснюють в управлінні патрульної поліції, якщо у вас вимагають кошти, то у такому випадку потрібно викликати поліцію.

На місці патрульні поліцейські розбиратимуться у суті справи. Якщо справді є факт вимагання, за це порушникам доведеться відповідати.

ЛЮДМИЛА КАЗЬМІРУК

— Донька захотіла сфотографуватися із голубами в центрі міста. Але чоловіки, які тримали пташок, почали наполегливо просити гроші, — розповідає тернополянка Людмила

«Не годен навіть сидіти, доводиться лежати»: тернополянин просить допомоги на лікування

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96, VADIMEV15@GMAIL.COM

Тернополянин сподівається на допомогу небайдужих людей. Хвороба вже кілька років не дає нормально жити чоловіку. Як розповів пан Петро Рубашевський, недуга його почала турбувати ще 2007 року. Тоді почалось запалення суглоба.

— Звертався до лікарів, але вони мені казали, що то солі, — розповідає пан Петро. — Зараз вже встановили точний діагноз, мають лікувати, але сума дуже велика.

Лікарі встановили пану Петру діагноз — «Правобічний деформуючий коксартроз». Чоловіку потрібно проводити тотальне безцементне ендопротезування правого кульгавого суглоба. Вартість лікування та реабілітації складає 100 тис. грн. На жаль, чоловік не може сам оплатити

таке лікування, тому сподівається на допомогу небайдужих людей, бо хвороба не дає йому нормального життя.

— Раніше я ще міг ходити на роботу, а зараз не годен навіть сидіти нормально, доводиться лежати, — розповідає пан Петро. — Поки що перебуваю вдома, бо в лікарні нічим не можуть зарадити, треба проводити дороговартісне лікування.

Чоловік каже, що визначеного терміну проведення операції немає, але треба швидше почати лікування.

ЯК ДОПОМОГТИ

Кошти можна перерахувати на карту в АТ КБ «Приватбанк»: 5168 7427 0301 1795 — Рубашевський Петро Андрійович Тел. 097-324-92-18 — Петро Рубашевський.

ВАДИМ ЄПУР

48-річний тернополянин Петро Рубашевський потребує фінансової допомоги на лікування. Сума, яку назвали лікарі, для сім'ї чоловіка невідомна

Сьогодні на сайті 20minut.ua

Найчастіше читають:

- У Тернополі оголосили план «Перехоплення»: на всіх виїздах з міста — поліція (оновлено)
- Пішов на цвинтар і зник: у Скалі дві доби шукають 20-річного Богдана Збирського
- Зустрілися із Зеленським: батьки Віталія Гнатишина попросили, щоб той взяв справу під свій контроль
- Усім дякуємо! 20-річного Богдана знайшли! Він живий і здоровий
- У Тернополі гінекологи розпочали місяць безкоштовних оглядів. Як пройти консультацію без черги
- На Київській чоловік вдарив ножем друга, із яким випивав. Тепер його розшукує поліція
- У Києві на скандального прокурора з Тернополя склали протокол за керування авто у нетверезому стані
- Суд над Горбатюком: хто захищатиме підозрюваного у вбивстві тату-майстрині

Найбільше коментують:

- У Тернополі оголосили план «Перехоплення»: на всіх виїздах з міста — поліція (оновлено)
- «Замість МАФу — паркування»: тернополянин скаржиться на відсутність місць для паркування біля дитячої поліклініки
- У Тернополі гінекологи розпочали місяць безкоштовних оглядів. Як пройти консультацію без черги
- У Києві на скандального прокурора з Тернополя склали протокол за керування авто у нетверезому стані
- На Київській на пішохідному переході збили дівчину
- Ноу-хау від водія 15 маршрутки: чудеса віражів на мосту біля політеху
- На Тернопільщині почався конкурсний відбір кандидатів на посади голів райадміністрацій
- Біля «Орнави» горів автомобіль Audi Q 5 (оновлюється)
- «Тиждень без». Приєднуйтеся до челенджу від «20 хвилин»

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Наталія Корпан. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
 Пожежно-рятувальна служба 101
 Поліція 102
 Швидка медична допомога 103
 Аварійна газу 51-51-26
 Аварійна водоканалу 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10
 Чергова міської ради 1580
 Довідкова залізничного вокзалу 1505
 Довідкова автовокзалу 1504
 Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
 Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65
 Управління транспорту 52-15-14
 Перевірка якості продуктів 52-23-87
 Довідка міськвиконкому 23-63-97
 Головавтоінспекція 52-47-38
 Аварійна електромереж 52-24-66

ФОТОДИМИРА КУРИЛА

Разом із тернополянином участь у забігу брали ще двоє друзів з Тернопільщини — Костянтин Трухін і Андрій Зорик. Вони наразі проживають у Європі

Марафонці не змагалися на швидкість, вони просто хотіли подолати дистанцію та довести самим собі, що здатні на це

Тернополянин Володимир Курило вперше у житті пробіг дистанцію 42 км. Каже, що це невелика перемога над собою

ТЕРНОПОЛЯНИН ІЗ ПРАПОРОМ У РУКАХ ПРОБІГ АФІНСЬКИЙ МАРАФОН, ДОВЖИНОЮ 42 КМ

Досягнення ■ Кожен хоча б раз у житті має перебороти свій страх та самого себе, вважає тернополянин Володимир Курило. Він разом із друзями взяв участь у афінському марафоні, маршрут якого вважається одним із найскладніших. Дистанція становить 42 км 195 м

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

«Схууу, ми це зробили. Ми перемогли себе, ми здолали одну з найскладніших дистанцій у світі», — захоплено розповідає тернополянин Володимир Курило. Він разом із друзями взяв участь у Афінському марафоні.

Другий марафон у житті

Афінський марафон — це досить непросте випробування, говорить Володимир. Але подолати його — це неабияка радість, що множить у кілька разів усі зусилля, що були спрямовані на досягнення результату. Історія марафону починається в 490-му році до нашої ери. Тоді був біг під грецьким містом Марафон. Греки перемогли персів і відправили в Афіни посланця з радісною новиною. Йому треба було пробігти 42 км до Марафона. Добігши до пункту призначення, чоловік вигукнув: «Ми перемогли!», а потім впав і помер. Звали його Фідіппід. У честь воїна у грецькому місці встановили пам'ятник. Повз нього і пробігають спортсмени під час забігу. Місця справді символічні, розповідає і тернополянин. Каже, що відчуття неймовірні, дистанція досить автентична.

Для співрозмовника — це лише

другий марафон у житті. У травні він взяв участь у забігу в Копенгагені. Відтоді в нього зародилася ідея побувати і в Афінах.

— Товариші, із якими ми зустрічалися у Копенгагені, запропонували приїхати на марафон у Грецію. Я подумав: «А чому б ні?» У Афінському марафоні брали участь кілька тернополян. Серед моїх знайомих — двоє із Бережан, але вони наразі проживають у Європі. Квиток на участь у забігу вартував 100 євро. Загалом на марафон зареєструвалися майже 60 тисяч осіб зі всього світу. Звісно, там були різні дистанції — 10 км, 5 км та скандинавська ходьба. Дистанцію у 42 км вирішили подолати 25 тисяч учасників. Це було круто! Уявіть, скільки людей зібралися тут в один день.

Маршрут складний, є підйоми

Було страшно, хвилювався, але бажання добігти до фінішу — сильніше, зізнається тернополянин. Підтримка друзів та простих людей, які вболівали за учасників, була надзвичайною.

— Ми вирушили з міста Марафон 10 листопада о 9.00. По дорозі зустрічали багато людей. Діти махали рученятами, посміхалися та бажали удачі, — продовжує Володимир.

Маршрут Афінського класично-

Володимир Курило фінішував із прапором у руках. Учать у марафоні він із друзями присвячує рідній Україні

го марафону вважається одним з найважчих. Починається він у місті Марафон, де проходить повз Марафонський трофей та поховання афінських воїнів. Далі повз узбережжя через Неа-Макрі. На цій ділянці маршрут весь час пролягає під гору, але в напрямку до Афін стає пологішим. Тут атлети минають Статую Бігуна, художнє зображення Фідіппіда у центрі міста. Забіг завершується на стародавньому мармуровому стадіоні «Панатінаїко», так само, як закінчувався маршрут марафонського бігу на Олімпіаді 1896 року та олімпійський марафон 2004 року.

— Не скажу, що це було просто, мене готували до складнішого. Але якось так вийшло, що дистанцію подолати було не так уже і складно. Можливо, це погода сприяла (ми тут всі у шортах і футболках), а може, гарний настрій та позитивні люди довкола, а, можливо, сама атмосфера цих місць додає заряд бадьорості. Я вибрав темп і не зупинявся. Пробіг краще, ніж у Копенгагені, — говорить Володимир.

Результат тернополянина — 4,08 год. Його друзі пробігли дистанцію за 4,33 год. та 3,34 год. Найкращий результат на марафоні показав кенієць — 2,16 год. Загалом фінішували 16522 чоловік. Результатом тернополянин задоволений. Каже, що вони не бігли на швидкість. Марафон тривав з 9 до 17.40.

Як підготуватися до марафону

— У марафоні ми не змагалися з кимось, це було змагання із самим собою, — наголошує чоловік. — Подолати внутрішній страх, лінь — це вже перемога. Раджу кожному хоча б раз у житті спробувати. Це того вартує. Коли фінішуєш і розумієш, що ти подолав аж 42 км, — відчуття неймовірні! Їх важко описати словами.

Як підготуватися до участі у марафоні? Перш за все, тернополянин зауважує, що він не є професійним спортсменом, швидше, аматором. І участь у забігу — це прояв морально-вольових якостей, аніж робота на спортивний результат.

Але без тренування не обійтися. Якщо мова йде про таку відстань.

— У мене були сплановані заняття, починаючи з червня. Але через певні обставини я не зміг втілити це в життя. Улітку я займався на байдарках. Уже з середини вересня, коли похолодало, почав бігати. Щоправда, із чотирьох запланованих ранкових пробіжок на тиждень, у мене виходило тільки дві. Якби я готувався більше та інтенсивніше, звісно, результат би був набагато кращим, — говорить він.

Ще один прийом, який допомагає безпосередньо під час марафону — світла голова та чисті думки.

— Я не думав про страх, просто біг і кайфував від самого процесу. Серед учасників були і старші люди — 60-70 років. Також врізався у пам'ять чоловік, який долав дистанцію у лицарських обладунках, як у давні часи біг сам Фідіппід, продовжує Володимир.

Фінішував із прапором у руках

Афінський марафон — плюс у списку. Фінішував тернополянин із прапором у руках.

— Я мав прапор у сумочці, і коли добігав, вийняв його. Свою маленьку перемогу над собою присвячую рідній Україні, — радісно говорить марафонець. — До речі, греки, які потім нас вітали, говорили: «Слава Україні». Вони розповідали, що дуже люблять нашу країну і зичать народові лише найкращого. Попереду в чоловіка багато планів. Узимку він збирається брати участь у новорічному забігу 2020. — Хтось колекціонує монети, а я буду колекціонувати марафони, — посміхаючись говорить тернополянин. — Насправді, це дуже класний вид відпочинку: коли ти подорожуєш, не просто гуляючи містом чи країною, а ще й долучаєшся до крутого заходу, що там відбувається.

ЗІ ЗНАКАМИ НЕ БІДА, АЛЕ ПРОБЛЕМА Є. А ЦЕ — ГАРАНТІЯ НАШОЇ БЕЗПЕКИ

Безпека ■ Понад 200 фото дорожніх знаків та вуличного освітлення доріг, у яких є або недоліки, або порушення, з яких ми вибрали 15 типових чи надто красномовних — таким був результат тригодинної поїздки містом журналістки з водієм з 30-річним стажем. Щороку на розмітку та заміну і реставрацію дорожніх знаків виділяють приблизно 5 млн грн. Так що заважає довести знаки до пуття, пояснили в міськраді

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Знак стоянки, де, за правилами, його категорично не може бути. Пішохідний перехід, знак про який з одного боку не видно за будою, а з іншого він затертий до світло-сірого. Освітлення переходів, де часто трапляються ДТП, — лише з одного боку. Ці та інші порушення ми виявили під час інспекції вулицями Тернополя.

Водії зі стажем звернулися до редакції та запропонували журналістам дослідити тему дорожніх знаків у Тернополі. Особливо зараз, наголошували вони, тема актуальна.

Адже ДТП, загиблих і травмованих в них людей більше. І коректність та задовільний стан дорожніх знаків має до зменшення наслідків ДТП прямий стосунок.

Ми погодилися на експеримент. За три години поїздки Тернополем зробили понад 200 фото знаків, на наш погляд, «з порушеннями». З них вибрали 15 — типових або таких, на які очі закрити неможливо. Всю інформацію направили до управління патрульної поліції, аби прокоментували, де справді знаки розміщені з порушеннями. Далі ми передали інформацію міськраді, яка й має стежити за «знаковою господаркою» у Тернополі.

Ринок. Знаку «Пішохідний перехід» за будкою не видно

11 школа, місце концентрації ДТП: ліхтар над переходом почепили. Але він вуличний, має висіти вище, бо призначений для освітлення саме вулиці, а не певної ділянки дороги

Вул. Манюшка, виїзд на вул. Шопена, як доїжджати до перехрестя, знаків, зокрема «STOP», за будинком не видно

— Коментар

■ **Олег ВІТИК, начальник відділу технагляду міськради:**

— Приблизно 2 млн грн виділили цього року з міського бюджету для нанесення дорожньої розмітки, дещо менше — на знаки, турнікети і освітлення. Ще понад 1 млн грн на проектно-кошторисну документацію цих об'єктів. А ще приблизно мільйон — на облаштування «лежачих поліцейських». Це суттєва цифра для нашого бюджету, адже ми розуміємо, що є більш нагальні витрати. На заміну та реставрацію дорожніх знаків витратили цьогоріч приблизно 500 тис. грн. Щоб впорядкувати всі, потрібна сума в'ятеро більше. Якби щороку нам виділяли хоча б такі суми — теоретично можна було б за 3 роки замінити всі на нові та сучасні. Але ж чимало йде на знаки у нових мікрорайонах. Проте пріоритет у заміні дорожніх знаків у місцях, де велика концентрація людей — школи, садки. Міськрада докладє максимум зусиль, аби дороги та переходи зробити безпечними. Щодо освітлення — передали інформацію «Тернопільськвітло».

На Пирогова, поблизу філармонії, не видно за стовпами жодного знаку «Пішохідний перехід»

Ринок, автобусна зупинка. Заборонено паркову-стоянку ближче, ніж за 30 м від автобусної зупинки. Тут вприпул

Чи дозволене кріплення знаків на стовпах?

Універсам. З одного боку підсвітка є, з іншого — немає. А це аварійно-небезпечна ділянка, де майже щотижня стаються ДТП

Вул. Січових стрільців — знак нижче 1, 80. Люди голови можуть розбити

ВОДІІ СКАРЖАТЬСЯ НА ВИСОТУ ОБМЕЖУВАЧА НА ГАЇВСЬКОМУ МОСТІ

Дороги ■ Деякі водії скаржаться, що обмежувач на Гаївському мості встановили нижче, ніж вказана висота. Журналіст «RIA плюс» перевірів, чи дійсно обмежувач став нижчим

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Обмежувач на аварійному мості збивали вже кілька разів водії на вантажівках. Вказана висота обмежувача — 2,5 м. Деякі тернополяни вважають, що обмежувач встановили нижче, ніж зазначена висота, тому його так часто збивають.

Тому журналіст поїхав на Гаївський міст, аби заміряти висоту.

Як розповіли кілька водіїв, які стояли біля аварійного мосту, обмежувач ніяк не може бути нижчим, ніж вказана висота.

«Він має бути вищим»

— За правилами дорожнього руху висота зазвичай вказується із запасом, — розповідає водій пан Михайло. — Реальна висота на 10-20 сантиметрів більша, ніж вказана. Цим і користуються деякі водії. Хочуть проскочити на вантажівці, а потім розказують, що це не вони винні, це обмежувач нижче стояв. Цей міст аварійний, по ньому не можна фурами їхати, але нашим людям як горохом об стіну.

Деякі водії все ж наполягають, що висота обмежувача має бути значно вищою.

— Висота має бути хоча б 2,7 метра, — розповідає водій Григорій. — Так, як є, незручно для багатьох водіїв. Тим паче, що обмежувач нічим не допомагає. Його треба зробити вищим, щоб автобуси і спецтехніка могли нормально проїжджати. Тут всі пригальмовують і утворюються затори.

Збивали вже вісім разів

Журналіст вирішив перевірити висоту обмежувача самостійно. Оскільки вийти на проїжджу частину не можна через жвавий рух транспорту, ми виміряли висоту обмежувача максимально близько автошляху, наскільки це було можливо. Заміри проводили з обох боків дороги. Його висота виявилася навіть вищою, ніж зазначено на дорожньому знаку. Більше на 5 сантиметрів.

Як розповів начальник відділу технагляду міської ради Олег Вітик, висота обмежувача не нижча, ніж вказана. Це точно, запевняє він.

Деякі водії вантажівок нехтують заборонами і проїжджають по Гаївському мосту з вантажем

— Обмежувач встановлено навіть вище на кілька сантиметрів, — розповів Олег Вітик. — Його вже збивали 8 разів. Ремонтують за кошти винуватців. Як мені доповідав директор ТОВ «Мостобуду», троє винуватців уже повернули гроші, а з іншими працюють страхові компанії.

Останній раз аварія через обмежувач сталась у понеділок, 11 листопада, приблизно о 23:00. Водій вантажівки в'їхав в обмежувач. Всі обставини ДТП встановлюють правоохоронці.

У відділі технагляду міськради повідомили, що висоту обмежувача не збільшать. Рішенням техногенної комісії встановлено обмеження для проїзду автотранспорту по Гаївсько-

Аварії переважно стаються вночі, коли небачні водії вантажівок намагаються скоротити шлях і проскочити під обмежувач

му мосту, вагою більше 3 тонн та висотою 2,5 метри. Мікроавтобуси вільно проїжджають під обмежувачем. Також водії деяких вантажівок

можуть проскочити, хоча це заборонено. Водіїв просять не нехтувати правилами, оскільки це наражає на небезпеку всіх учасників руху.

Депутати готують звернення до ВР про розслідування нападів на активістів

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

На позачерговому засіданні сесії Тернопільської міської ради, що відбулося 11 листопада, депутати вирішили скерувати звернення до Верховної ради та керівника поліції в Тернопільській області щодо недопущення фізичного насильства та нападів на громадських активістів.

Ініціатором виступив депутат Юрій Штопка.

— Минув рік із дня смерті активістки Катерини Гандзюк, а винні досі не покарані, — каже Юрій Штопка. — І цей випадок непоодинокий. Напади на активістів мали місце і в Тернопільській області. Винні у смерті Віталія Вещенка з Кременеччини зараз теж на волі. Ми хочемо вкотре звернути увагу влади на цю проблему та не допустити переслі-

дувань громадських активістів і тиску на людей, які хочуть висловлювати вільно свою позицію та відстоюють свої права.

У зверненні йдеться про вимогу створити в новому парламенті тимчасову слідчу комісію з питань розслідування нападу на Катерину Гандзюк та інших громадських активістів, зокрема в Тернополі і в Тернопільській області. А також депутати звертаються до начальника Головного управління Нацполіції в Тернопільській області Олександра Богомола з вимогою посилити роботу щодо недопущення фізичного насильства та нападів на громадських активістів.

Проект рішення «Про звернення до Голови Верховної Ради» мають винести на розгляд наступної сесії міської ради. До того часу депутати мають спільно напрацювати пропозиції до проекту.

— Минув рік із дня смерті активістки Катерини Гандзюк, а винні досі не покарані. І цей випадок непоодинокий, — каже Юрій Штопка

Чому не завжди є знижки з «Файною картою»

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

«Файна картка» дає змогу безкоштовно їздити громадським транспортом (у маршрутному таксі безкоштовно після 10:00). Учнівська/студентська картка дає змогу безкоштовно їздити на тролейбусах та нових комунальних автобусах, у маршрутному таксі проїзд для учнів коштує 3 грн, а студентів — 6 грн. Загальна картка дає змогу користуватися тролейбусами за 5 грн, а автобусами/маршрутним таксі — 6 грн. Для власників персоналізованих карток діють і різні знижки в магазинах та аптеках. Однак деякі тернополяни не змогли скористатися цією можливістю, бо, як розповідають користувачі карток, знижки працюють не завжди.

Як повідомили читачі, студентську карту чомусь не змогли прийняти у магазині «Сім23».

— Замовив собі студентську «Картку тернополянина», щоб можна було безкоштовно їздити комунальним транспортом, — розповідає студент Денис. — На вході магазину є наклейка, що тут діє знижка для власників «Файної картки» у розмірі 5%. Там ще була зображена саме студентська картка. Вирішив скористатися, але продавець сказав, що вона чомусь не працює.

Журналіст «20 хвилин» вирішив самостійно перевірити, чи діє знижка в магазині. На касі вона спрацювала.

У ТОВ «Системний зв'язок» пояснюють, що відсутність знижки не пов'язана з несправністю картки, а з товарами, які купують в магазині.

— Знижка в магазинах «Сім23» працює, але тільки на ту продукцію, яку там виготовляють, — розповідають в ТОВ «Системний зв'язок». — Це кава, хот-доги та інше.

ТИЖДЕНЬ БЕЗ: ЖУРНАЛІСТКА «RIA ПЛЮС» ВІДМОВИЛАСЯ ВІД ПОЛІЕТИЛЕНУ

Челендж ■ «RIA плюс» запускає новий проєкт. Щотижня наші журналісти будуть відмовлятися від шкідливих речей та змінювати свої звички. Розпочали із семи днів без поліетиленових пакетів. Чи реально це — читайте у матеріалі

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OLIA_TUR9@GMAIL.COM

Нещодавно у Верховній раді України зареєстрували законопроект 2051-1 про обмеження обігу пластикових пакетів в Україні для мінімізації шкоди довкіллю.

Тому ми вирішили перевірити, яке воно — життя без пакетів та провести без них хоча б тиждень.

Упродовж семи днів ми робили покупки, безпечні для довкілля, та намагалися дізнатися, чи реально взагалі не використовувати пакетів.

Чим замінити пакетики

У перший день експерименту ми пішли у супермаркет робити «правильні» покупки. Їх варто ретельно розпланувати та завчасно подумати про те, куди ж складати те, що придбали.

Свій челендж журналістка розпочала з того, що вибрала в інтернет-магазині тканинну сумку для покупок — екошопер. Ним можна замінити поліетиленові пакети. А ще ця річ дуже зручна у використанні. Покупки не потрібно носити в руках, а можна закинути на плече у сумку. До того ж, шопери стали справжнім стильним аксесуаром. Їх обирають не лише для покупок у магазинах, а й просто як доповнення образу.

Ціна такої сумки — 200 гривень. Варіантів у мережі — безліч. Якщо ж часу для замовлення немає, екошопер можна купити у звичайному супермаркеті.

Далі ж варто подбати про те, куди складати продукти, які не можна ставити у пакетики. Найлегше — із фруктами. Замість того, щоб обгортати їх у пакетики — можемо одразу приклеїти цінник. З овочами, на яких є залишки землі, як і з сипучими продуктами — важче. Хоча і тут є вихід. Екоsvідомі люди порадили купувати торбинки із тканини. Найбільший їх вибір — в інтернет-магазинах. Замовити можна комплект. Так вигідніше. Ціна однієї — від 30 грн.

А куди ж м'ясо?

Ми знайшли набір екошоперів у супермаркеті. Його ціна — 129 грн. Три торбинки з набору можна використовувати, щоб набрати сипучі продукти та солодощі.

Журналісти «RIA плюс» перевіри-

ли у кількох магазинах, чи продають ім м'ясо та товари із кулінарії у власну тару.

Із контейнерами ми підходили до продавчинь із м'ясних відділів та просили їх покласти туди продукти. Більшість навіть не дивувалися.

— До нас інколи приходять люди, які просять не давати пакетики, а ставити одразу в контейнери, — розповідає продавчиня в одному із тернопільських магазинів пані Марія. — Ми завжди виконуємо прохання. Це дуже добре. Хотілося б, щоб більше людей так робили.

Продавчиня каже, що вагу, після того, як на неї ставлять посуд, обов'язково скидають на нуль, щоб люди не переплачували.

У Тербовлі чоловік живе рік без сміття

Петро Мазепа з містечка Тербовля живе без поліетилену, пластику та іншого сміття вже рік. Його історія надихнула нас на експеримент.

— Стан екології — це проблема не майбутнього, а сьогодення, — каже чоловік. — Ми бачимо сміття на узбіччях, на деревах, у воді. Я зрозумів, що треба почати, насамперед, із себе. Бо, якщо сам не можу відмовитися від цього пакета, то як я можу робити якісь зауваження владі та іншим структурам. Люди бездумно це все продукують, забруднюють довкілля, гинуть тварини, ми фактично вбиваємо життя своїм сміттям. У світі існує такий рух Zero Waste, який перекладається як «нуль відходів». Я вирішив спробувати приєднатися.

У своєму профілі в Instagram Петро Мазепа (mazepapetro) ділиться досвідом про те, як жити без відходів та розповідає цікавинки про екотренди.

Тиждень без поліетилену

За даними ООН, щорічно у світі використовують п'ять трильйонів поліетиленових сумок. Щорічно в океан потрапляє вісім мільйонів тонн пластикової тари, зокрема і пакетів. Пакетиків насправді більше, ніж ми думаємо. Вони «вкоренились» у наше життя і стали непомітними.

Найбільше труднощів виникає, коли доводиться робити непередбачувані покупки. Перед тим як забігти у магазин по печиво, доводиться

Тканинні торбинки можна купити або зробити власноруч за майстер-класами у мережі. У супермаркеті ми знайшли набір із трьох пакетиків за 129 грн.

Перед тим як робити «правильні» покупки, потрібно їх завчасно планувати та брати із собою все необхідне, щоб не звабитися на пакетики

Екошопер можна купити у супермаркеті. Їхня ціна від 40 грн. Обрати можна колір та фасон. Для вибагливих є екошопер

Якщо ви робите незаплановані покупки — будьте готові до того, що дещо доведеться нести в руках. Але ж чисте довкілля — це важливіше

— Коментар

■ Ольга Турчак, журналістка:

— Визнаю, тиждень без поліетилену — це доволі важко. Адже «пакетики» стали звичкою, а звички змінювати складно. Потрібно було весь час думати, чи не купила ти що-небудь у пакетику. Варто думати і замість продавців, бо практично в усіх є звичка самим все пакувати. Проте, коли я просила не робити цього, більшість із вдячністю посміхалися.

«Трабли» розпочалися, коли дорогою на роботу, я, за звичкою, забігла по яблучка на сніданок. Сумочка у мене невелика, а поліетилен — табу. Довелось нести смаколики в руках. Хоча рука до «кульочків» потягнулася. Головне тут — вчасно згадати про челендж. А ще правило №1 — готуйтеся до нього перед тим, як розпочинати експеримент. Продумуйте наперед усі свої покупки. Це не лише корисно для довкілля, але й для гаманця. Насправді, екоsvідомість — тренд серед молоді. Тому в мережі інформації про це більше, аніж достатньо. Скажу лише, що відмовитися від зайвого сміття можливо. Варто лише захотіти.

подумати, чи буде у вас ємкість, куди його покласти, переконалася журналістка.

Удома також треба змінювати звички. Пакет із пакетами, який є у кожного, довелося викинути. Також подумати варто і про те, куди будете викидати сміття, адже пакети для нього — також із поліетилену.

Якщо вирішили зовсім не використовувати поліетилен, від заводських упаковок продуктів доведеться відмовитися. Запаковані продукти можна знайти «на вагу», але на це йде більше часу. Багато продуктів пакують у картонні коробки, ще деякі — у крафтові паперові пакети.

У ТЕРНОПОЛІ ГІНЕКОЛОГИ РОЗПОЧАЛИ МІСЯЦЬ БЕЗКОШТОВНИХ ОГЛЯДІВ

Корисно! ■ Акція «Місяць жіночого здоров'я» розпочалася 4 листопада. Жінок закликають приходити на безкоштовні консультації до гінекологів. У трьох лікарнях Тернополя жінки можуть пройти обстеження та здати аналізи. Платити за прийоми та деякі аналізи не потрібно. Лікарі обіцяють, що жінки не будуть стояти у чергах. Прийти на огляд можна впродовж листопада з 8 до 12 ранку

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

Ініціювали акцію депутатки Тернопільської міської ради та відділ охорони здоров'я. Організатори кажуть, що за щоденними клопотами жінки часто забувають про себе, а ініціатива має привернути їх увагу до власного здоров'я.

— Наші жінки — це берегині, вони думають насамперед про сім'ю, про роботу, про дім, а про власне здоров'я часто забувають, — говорить ініціаторка акції, депутатка Тернопільської міської ради Нагаля Шоломейчук. — Ми хочемо виділити один місяць, щоб жінки звернули увагу на себе. Вчасне діагностування хвороби може зберегти життя.

Щоб пройти огляд, потрібно звернутися до закладу, у якому його проводять, та взяти флаєр із інструкцією подальших дій. Огляди у трьох клініках проводитимуть з 08.00 до 12.00 год. Також жінки

самі можуть обрати лікаря, до якого бажають прийти.

Як розповідає заступник начальника з медичних питань відділу охорони здоров'я Тернопільської міської ради Ольга Ярмоленко, огляди є безкоштовними та мають п'ять кроків.

— Спочатку жінкам пропонуємо зробити повний аналіз крові, далі — огляд у гінеколога, пройти УЗД та комп'ютеру томографію — при потребі, а також — отримати «Картку здоров'я», із якою можна звернутися до лікаря безкоштовно через рік, — каже лікарка. — Так ми хочемо, щоб ця акція була неодноразовою, а спонукала жінок проходити такі огляди щороку.

Організатори кажуть, що за два дні у лікарнях вже оглянули 17 тернополян. За місяць лікарі можуть прийняти тисячу жінок. В однієї із пацієнок уже виявили необхідність пройти УЗД. Цю процедуру жінці зробили безкоштовно, яка була передбачена акцією.

Організатори кажуть, що за два дні у лікарнях вже оглянули 17 тернополян. За місяць лікарі можуть прийняти тисячу жінок

Лілія Левенець — лікар-гінеколог у Тернопільській жіночій консультації №1, що на вул. Замкова, 1.

— Час одного огляду 15-20 хвилин, якщо не виникне ускладнень та причин проводити додаткові процедури, — пояснює вона.

Лікарі зазначають, що жінки можуть зекономити приблизно сто гривень, якщо придуть на огляд за програмою «Місяць жіночого здоров'я». Адже нічого купувати не потрібно.

На акцію із міського бюджету

виділили 50 тис. грн. За ці кошти закупили оглядові гінекологічні набори та оплатили деякі медичні

послуги, якими, за направленням лікарів, зможуть скористатися жінки.

ДЕ ПРИЙМАЮТЬ ЛІКАРІ

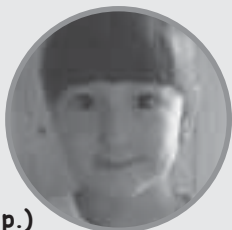
Огляди будуть проводити впродовж листопада і аж до 4 грудня за адресами: вул. Замкова, 10 (Жіноча консультація №1); вул. Руська, 47 (КП «Тернопільський міський лікувальний-діагностичний центр»

Тернопільської міської ради); вул. Купчинського, 14 (Жіноча консультація №2).

У реєстратурі варто зазначити, що ви прийшли на огляд за програмою «Місяць жіночого здоров'я».

Дорослі очима дітей

«RIA плюс» продовжує рубрику «Дорослі очима дітей». Задля експерименту наша кореспондентка показала дітям фото тернополян

Карінка Мазур (5 р.)

Даринка Блажко (5 р.)

Богдана Філіпчук — лікарка

— Ця тьотя фотографується, а потім її фото є в інтернеті. За це їй платять гроші.

— Ця тьотя працює в ресторані. Коли приходять туди люди то вона шукає їм столик і дивиться, щоб музика не голосно грала.

Даша Лук'ячук — вчителька

— У цієї тьоті дуже гарні коси. Вона напевно працює в перукарні і всім робить гарні зачіски.

— Це дуже гарна тьотя. Думаю вона працює журналісткою, як моя тьотя. Всім розказує новини.

Марія Антонюк — юристка

— Тьотя працює в кабінеті, пише документи різні, потім їх віддає шефу і за це отримує гроші.

— Ця тьотя працює десь біля моря, бо на фото так схоже. Але зараз поки зима, то в неї нема роботи.

Вероніка Ксензук — стоматолог

— Вона працює продавцем одягу. До неї приходять різні тьоті купувати собі одяг гарний.

— Ця тьотя схожа на одну тьотю з фільму, який мама моя дивилась. Вона там так само позувала.

Якщо хочете, щоб ваша дитина віком 4-6 років стала експертом рубрики «Дорослі очима дітей», пишіть на електронну адресу: marjana.dokhvat@gmail.com або телефонуйте: 097-783-53-39.

ВІДОМИЙ СВЯЩЕННИК З ЛАНОВЕЧЧИНИ ВЗЯВ У СІМ'Ю ЩЕ ОДНОГО СИНА

Добро ■ Першого сина Віктора отець Олексій прийняв у сім'ю три роки тому. А зараз вирішив, що може стати батьком для ще однієї дитини

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

— Наша сім'я поповнилася, а на одну дитину-сироту стало менше, — написав у соцмережі священник Олексій Філюк. — Вітаємо у нашій родині Сергійка. Історію отця Олексія знають на всій Тернопільщині та за її межами. Зворушливий та відкритий священник не лише зумів підкорити серця своїх прихожан, він завоював Facebook-спільноту, зібравши у власній групі понад 17 тисяч людей.

— Я одразу хотів двох дітей... Це чудово, напевно. Тепер у нас дуже тепло. Затишно вдома, — каже отець Олексій. — Буду любити їх, турбуватися і давати пугівку в успішне життя

У 2016-му році отець Олексій зважився на особливий у його житті крок — він усиновив дитину.

Зараз 17-річний Віктор кличе священника: «Тату». Разом вони проводять багато часу. Віктор прислуговує у храмі.

— Я зрозумів, що можу зробити життя дитини щасливішим і своє життя також, — говорить священник. — Ми часто живемо у своєму світі і не бачимо, що комусь біля нас живеться набагато гірше. Спочатку було важко

порозумітися з сином, бо він вже був практично сформованою дорослою людиною.

В інтерв'ю ще у 2018-му році священник розповідав, що хоче взяти у родину ще одну дитину. Тепер мрія здійснилась.

«Тепер нас троє»

— Моя сім'я поповнилася ще на одного сина, — каже священник. — А на одну дитину-сироту у світі стало менше. Щиро дякую Богу, бо щасливий, що маю другого сина, а Віктор щасливий, бо має брата...

Сергію — 13 років. Із сім'єю Філюків він знайомий кілька років. На свята священник кілька разів забирав Сергійка погостювати. А потім прив'язався до дитини та не міг залишити його у дитячому будинку.

— Сергійко народився у Росії. Коли йому було два роки, його батьки померли, він став сиротою — розповідає священник. — На Лановеччину Сергійка забрали бабуся з дідусем. Тут він прожив майже все своє життя. Цього року бабуся Сергійка померла, а дідусь сам не міг виховувати дитину. Постало питання про те, щоб відправити дитину в інтернат. Я не міг цього допустити. Одразу сказав, що заберу його до себе. Сергійко погодився. Зараз я беру його під опіку, далі, звичайно, планує його всиновити, якщо Бог дасть.

У день, коли Сергійко вперше прийшов додому до священника, для нього влаштували свято.

Отець Олексій з синами Віктором та Сергієм

«Віктор полюбив Сергія, як рідного брата»

Отець каже, що названі брати одразу порозумілися. Віктор прийняв Сергія, як рідного брата.

— Ми з Віктором давно прийняли це рішення, — каже

о. Олексій Філюк. — Я одразу хотів двох дітей. Для початку взяв лише Віктора, бо так Бог покерував.

Віктор дуже втішився, що у нього тепер є брат, що він не сам у сім'ї.

— Ми у перший вечір пекли картоплю з курочкою, і найсмачніші шматочки Віктор видавав братові.

Це чудово, напевно. У нас тепер дуже тепло. Затишно вдома, — каже отець Олексій. — Буду любити їх, турбуватися і давати пугівку в успішне життя.

У соцмережах парафіяни та друзі священника вітають сім'ю із поповненням. Редакція «RIA плюс» приєднується до вітань.

РЕКЛАМА

Гарячі ціни тижня (з 13.11.2019 по 19.11.2019)

↓ ВИГОТОВЛЕННЯ
КАМІНИ, ТОПКИ
Мрамур, камінь (лісковий)
• сауни
• хамами
• соляні кімнати

www.kamin-top.com.ua
ПП «Вершина комфорту»

Професійна ЧИСТКА ДИМОХОДУ

від **7000⁰⁰** грн

вул. Крушельницької, 57
(біля світлофора)
тел.: (096)448-84-86,
(096)227-73-37, (097)960-13-66

Все для дому

ВІКНАР'OFF
МАЙСТЕР ВІКНОНОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. князя Острозького, 70.
тел.: (0352) 42-00-52, (097)909-49-46, (097)909-49-43
www.viknaroff.te.ua

1300

1400

5-к камерний профіль

1 892 грн LWS 3 NEW

2 116 грн MegaLine 500

ПРОДАЖ ЗЕМЛІ: ВІЙНА ПРИХИЛЬНИКІВ ТА ПРОТИВНИКІВ. ЩО КАЖУТЬ ЕКСПЕРТИ

Закон ■ Законопроект про ринок землі наробив галасу та призвів до акції протесту. Люди не проти купувати і продавати землю. Але є застереження до пунктів у законі. Зокрема про продаж землі іноземцям та юридичним особам. Мовляв, за таких умов вітчизняний фермер буде поза ринком

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 095-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

До акції протесту «Ні розпродажу України!», у рамках якої 11 листопада перекривали дороги України, долучились і тернопільські аграрники. Не вперше люди протестують проти дій влади щодо ринку землі. 12 листопада аграрників зі всієї України скликали під стіни Верховної Ради.

Всеукраїнську акцію проводили у понеділок, у переддень засідання Верховної ради, де мали приймати законопроект про ринок землі. І саме на 11 листопада була запланована погоджувальна рада, яка й мала прийняти рішення щодо внесення в порядок денний законопроект №2178-10 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення». Цього ж дня президент Володимир Зеленський запевнив, що іноземці та іноземні компанії отримають змогу купувати українську землю лише за результатами всеукраїнського референдуму. А вранці, 12 листопада, від одного з тернопільських нардепів нам стало відомо, що питання ринку землі так і не включили в порядок денний.

Вітчизняний фермер не має коштів

Нагадаємо, що автори урядового проекту вважають, що документ має сформулювати «законодавче поле для запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення», а також забезпечити конституційне право громадян вільно розпоряджатися своєю власністю. Як розраховують автори земельної реформи, аграрна галузь розвиватиметься, інвестиції зростуть, зросте і вартість землі, оскільки угоди купівлі-продажу вийдуть із тіні.

За час дії мораторію, вважають в уряді, в Україні склався тінювий ринок землі, на якому активно використовуються корупційні схеми, а відсутність конкуренції призвела до падіння орендної плати. Крім того, за цей час, як заявив президент Зеленський, померли приблизно 1 млн власників ділянок, які так і не змогли скористатися зі свого права розпоряджатися землею. Те, що власники землі де-факто

не можуть нею розпоряджатися, підтвердив і Європейський суд з прав людини, який у травні 2018 року виніс рішення на користь двох українських громадян, які скаржилися на земельний мораторій.

Однак не всі поділяють цю думку. А довкола законопроекту «спалахнула» справжня конфронтація думок.

«Мораторій на землю — це жах, тінювий ринок, корупція, рейдерство, латифундії, мінімізація податків, самозахоплення земель, безнаказаність чиновників, безробіття в селах, заробітчани, знищення сіл, бідність, це... Можна продовжувати до безкінечності»

11 листопада на міжнародній трасі М-19 масштабну акцію протесту підтримали аграрії Тернопільщини.

— Акція має гасло «Ні розпродажу України!». На знак протесту того, що влада хоче запровадити ринок землі без попередніх парламентських слухань, які призначені на 4 грудня, ми перекриваємо міжнародну трасу М-19 «Доманове-Ковель-Чернівці», — пояснив один із організаторів протестної акції на Тернопільщині, керівник апарату обласного осередку «Аграрної партії» Володимир Мужевич. — Ми хочемо, щоб влада виконала те, що обіцяла: до парламентських слухань не ставити на розгляд Верховної Ради жоден із законопроектів щодо ринку землі.

Тернопільські аграрії протестували у Романовому селі, що на Збаражчині, та в Чортківському районі (біля м'ясокомбінату). Загалом протестували приблизно 800 чоловік.

— Ці акції — це продовження протестних заходів перед Верховною адою, — каже Володимир Мужевич. — У нас чітка позиція: продаж української землі іноземцям — дорога в нікуди, втрата державності, у цій ситуації аграрний сектор не витримає. Бо вітчизняний фермер не має коштів і буде поза ринком.

Аграрна спільнота стурбована.

Президент запевнив, що іноземці та іноземні компанії зможуть купувати українську землю лише за результатами всеукраїнського референдуму. Однак тернопільські аграрії бояться поспіху у розгляді законопроекту

Поспіх у законотворенні в цій галузі неприпустимий, переконаний очільник обласного осередку «Аграрної партії».

— Але видається, що влада планує до Нового року всі питання врегулювати і відкрити ринок землі для громадян інших країн, позбавивши тим самим українців бути власником своїх земель, — каже Володимир Мужевич. — Нам стало відомо, що на погоджувальній раді внесли 2 законопроекти на порядок денний.

У будь-якому випадку аграрники Тернопільщини й надалі вдаватимуться до акції непокори.

«Можемо втратити землю без війни»

Ми всі добре знаємо, чим закінчилася приватизація, продовжує Володимир Мужевич. Гарна казка, яка зруйнує сільське господарство.

— Якщо хтось бідний, хоче продати свій шмат землі — нехай держава купить, — каже політик. — І це залишиться у власності держави. За роки незалежності сформувався середній клас, аграрії, які готові у спадок віддати свій бізнес. Зараз їх можуть всього позбавити. Тому вони готові боронити ці інтереси до кінця.

Михайло Апостол, експерт в аграрній сфері, науковець, наголошує, що не можна продовжувати мораторій вечно.

— Ми цим не рятуємо власників і державу, а скоріше навпаки, — переконаний Михайло Апостол. — Ми можемо її втратити без війни. Мораторій на землю — це жах, це тінювий ринок, корупція, рейдерство, латифундії, мінімізація податків, самозахоплення земель, безнаказаність чиновників, безробіття в селах, заробітчани, знищення сіл, бідність...

Проти мораторію

Сьогодні при існуючому тінювому ринку за різними тінювими схемами вже приблизно 4 млн га українських земель набули інших власників. І що, хто збагатів? Старий власник? Громада? Держава?

Пора цю лавочку закрити, вважає Михайло Апостол.

— Років три я постійно говорю: категорично проти продовження мораторію — це найбільша біда в Україні після війни, — каже Михайло Апостол. — За тінювими схемами земля куплена невідомо ким, використовуючи наше недосконале законодавство.

Не потрібно видумувати ровер — варто подивитись, як працює ринок землі в цивілізованому світі, зазначив Михайло Апостол.

— У всьому світі є ринок землі — і це не просто купити-продати, — каже експерт. — Купується право користування землею. Але держава має стояти над цим процесом: контролювати агротехніку, ринок отрутохімікатів, буквально все, що стосується землі.

— Коментарі

Чи голосуватимуть тернопільські нардепи за законопроект про продаж землі?

■ Іван ЧАЙКІВСЬКИЙ

— Щодо законопроекту 2178-10, я за нього голосувати не буду. Хоча сьогодні президент зробив заяву, що питання іноземців будуть виносити на всеукраїнський референдум, але, як розумію, це буде пізніше, ніж перше і друге читання. Ринок землі потрібно відкривати поетапно. Я не проти загалом. Обіг земель — на часі. Бо пайовики в нас певною мірою обмежені в правах. Ми не маємо де-факто встановлених меж кордонів. Відкрити ринок землі можна лише для фізосіб. І тільки для тих, які проживають на територіях і безпосередньо працюють у сільськогосподарській галузі. Ми маємо поставити обмеження — кількість землі в одні руки. Розмір залежить від позиції парламенту, запитів суспільства. Щоб не було спекуляцій, потрібно зробити обтяження на земельну ділянку на вторинному ринку, щоб не бігли перепродувати. Купив — вирощуй хліб. І не інакше.

■ Людмила МАРЧЕНКО

— Це законопроект є від президента як невідкладний, голосуватиму у першому читанні за основу. Далі буду активно брати участь у процесі доопрацювання на друге читання. Має спочатку бути інвентаризація землі, продаж не для іноземців, а лише українцям (згідно з Конституцією). Далі питання, яку саме землю продавати, я особисто проти продажу землі сільськогосподарського призначення. Лише землі, які під об'єктами, що готуються під малу приватизацію. Також маю ряд питань до авторів законопроекту щодо квоти (0.5 відсотка) в одні руки. Виходить, що 200 чоловік може купити всю землю? Я проти!

ІЗ ЯКИМИ ХВОРОБАМИ НЕ ВІЗЬМУТЬ В АРМІЮ ТА КОМУ «ВІДКОСИТИ» НЕ ВДАСТЬСЯ

Армія ■ Багато теперішніх призовників шукають різні приводи для того, щоб «відкосити» від служби. Найпопулярніший метод — вчасно «захворіти». І чим гірша «хвороба», тим краще. Насправді ж уникнути служби у Збройних Силах України (далі — ЗСУ — прим. ред.) не так вже й просто

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Медики, які працюють у військових комісаріатах, мають багатий досвід спілкування з тими, хто не хоче бути новобранцем. Під час проходження медогляду призовникові мало натякнути на наявність захворювання, потрібно надати всі необхідні медичні довідки, історію хвороби. Після цього військова лікарська комісія визначає категорію придатності конкретної особи до служби.

Хочу служити, та не беруть

19-річний Василь закінчує педагогічний коледж. Далі планував піти вчитися на священника, але викликали на медогляд у військкомат.

— Хтозна, як тепер буде, — каже він. — Може, доведеться йти служити. Якщо треба, то треба. Адже хто, як не ми, захистить Україну і своїх рідних?!

А от Олег дуже засмутився, коли йому відмовили у призові. Хлопця визнали непридатним для служби у Збройних Силах України.

— Я так хотів, так мріяв стати військовим, — говорить він. — А тут — облом! Де є справедливість: хтось «відмазується» від армії всіма шляхами, а хтось хоче йти добровільно, а його не беруть.

По закінченні дев'ятого класу Олег пішов навчатися у Львівській військовій ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Крут. Після того планував продовжити навчання в Академії Сухопутних військ, але не здав ЗНО. Тож вирішив йти в армію. При медичному огляді в хлопця виявили захворювання, які роблять службу в армії неможливою.

— Я здоровий, мене нічого не турбує, — каже хлопець. — Хоч у плуг запрягай і тягни. Але лікарі наполягають на лікуванні.

27-річний Олександр — інвалід по зору з дитинства. Але завжди мріяв про десантні війська. Каже, що хотів потрапити в лави строковиків, навіть намагався обдурити комісію. Але організм обвести важче. Нині він працює охоронцем і дивується тому, що юнаки тікають від служби.

— Я розумію, що війна, і всі бояться туди, на Схід. Але строкови-

ків не відправляють в зону ООС. А кожному чоловікові корисно пройти цю школу, — наполягає чоловік.

«Лікарів так просто не проведеш»

Звісно, не всі думають саме так. Як відбувається огляд призовників та кого не візьмуть на службу за станом здоров'я, це ми і вирішили нагадати.

Отже, під час проведення набору кожному призовникові необхідно пройти військово-лікарську комісію, яка встановить фізичний стан особи і вирішить, чи придатна ця людина до служби, розповідає старший офіцер відділення комплектування та призову Максим Швець.

— Медичний огляд проводять безпосередньо у військових комісаріатах, — говорить Максим Швець.

За його словами, медики, які входять до складу комісії, мають за плечима великий досвід роботи з призовниками. Їх так просто не проведеш, отож «відкосити» від армії без поважної причини мало кому вдається.

— Після проходження комісії в особовій справі призовника записують експертне рішення щодо його придатності за станом здоров'я до військової служби у відповідному роді військ, частині чи підрозділі, — говорить він. — Так, деякі призовники можуть бути непридатними для служби в одному роді військ, але в той же час годяться для інших.

Повний перелік хвороб, через які звільняють від служби в армії, визначений у Положенні про військово-лікарську експертизу в ЗСУ. Зазвичай це недуги, які супроводжуються серйозними ускладненнями для здоров'я людини.

Непридатний може стати придатним

За словами пана Швеця, деякі новобранці раптово стають «хворими» або, навпаки, приховують захворювання на медичному огляді у військкоматах. На підставі скарг або ж коли у медиків є підозри на певні проблеми зі здоров'ям призовника, його направляють на додаткове обстеження в лікувальні установи.

— За необхідності ми скеровуємо хлопців до спеціалістів у Військовий

ІЗ ЯКИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ НЕ БЕРУТЬ В АРМІЮ:

- опорно-рухового апарату — характеризуються порушенням функціональності хребта чи стоп (плоскостопість 3-го ступеня, сколіоз 2-го ступеня);
- серцево-судинні недуги (вегето-судинна дистонія, гіпертонічна хвороба, пролапси мітрального клапана, вроджені вади тощо);
- хвороби шлунково-кишкового тракту (гепатити, виразка шлунка або дванадцятипалої кишки, панкреатит та інші);
- психічні розлади (шизофренія, розумова відсталість);

- ендокринологічні недуги (гіпоталамічний синдром, ожиріння 2-го ступеня);
- очні хвороби і додаткового апарату (важкі форми: глаукома, захворювання склери і рогівки, ураження зорового нерва, міопія тощо);
- хвороби вуха, які супроводжуються глухотою;
- патології вестибулярного апарату зі стійкими, іноді рецидивуючими розладами.

клінічний центр Західного регіону, який розташований у Львові, — говорить Максим Швець. — Медогляд кожен призовник проходить декілька разів. Перший раз — у місцевому військкоматі, другий — на обласному збірному пункті перед відправленням на місце служби, третій — після прибуття у військову частину.

— Для звільнення від служби в людини має бути підтвердження важких проявів певних хвороб, — каже він. — Найпоширенішими недугами, із якими можуть визнати призовника непридатним, є гіпертонічна хвороба (2-го і 3-го ступеня), часті загострення хронічних захворювань шлунка і дванадцятипалої кишки, стенокардія, перенесений інфаркт міокарда тощо.

Втім, скарги мають бути обов'язково підтверджені медичною документацією, яка засвідчує, що людина тривалий час має проблеми зі здоров'ям, лікується чи лікувалася. Часто для підтвердження діагнозу призначають ряд незалежних діагностичних обстежень — магнітно-резонансну томографію, УЗД, рентгенографію та інші.

— За день чи тиждень важко «зробити» собі реальну хворобу, як і ігнорувати її не можна, — говорить спеціаліст. — Медики несуть повну відповідальність за встановлений діагноз. Нагадаю, що підробка документів — це кримінальна відповідальність.

Як отримати відстрочку або звільнення від армії за станом здоров'я?

Згідно із законодавством України, існує кілька способів отримати відстрочку або звільнення від армії. Однією з підстав є звільнення (постійне або тимчасове) від строкової військової служби за станом здоров'я. Відстрочка і звільнення від служби оформляються виключно за рішенням РВК, на підставі висновку медичної комісії.

Медогляд призовників проводиться для визначення стану їх здоров'я і ступеня придатності до військової служби. При цьому враховуються характер захворювання або фізичної вади, ступінь їх розвитку, функціональні порушення, а також фактична прашездатність, спеціальність і освіта. Після закін-

чення медичного огляду виносять Постанову ВЛК (відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України).

Як правило, повне звільнення від загальної військової повинності мають молоді люди з явними важкими патологіями, наприклад, відсутність кінцівок, сліпоту, глухота, розумова відсталість, шизофренія тощо. У більшості інших випадків мова йде не про списання призовника через непридатність до служби, а про необхідність у лікуванні, на підставі якого дається тимчасова відстрочка (на пів року або один рік) і потім проводиться повторна медкомісія.

ЯКА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

В Україні передбачено два види відповідальності за порушення законодавства про військову службу — адміністративна і кримінальна. В якості адмінпокарання за неявку у військкомат застосовуються штрафні санкції, передбачені ст. 210 Кодексу України про адміністративні правопорушення: — штраф від 85 до 119 гривень за перше порушення;

— штраф 170-255 гривень — за повторне порушення. Кримінальна відповідальність за ухилення від призову на строкову військову службу настає за статтею 335 КК України і передбачає обмеження волі на строк до 3-х років. Слід зазначити, що в більшості випадків покарання за ст. 335 Кримінального кодексу є умовним (але судимість буде)

АРХІВ ГРУПИ «ФА МАЖОР»

«Фа Мажор» — кавер-гурт, який грає наживо українську музику

«Фа Мажор» часто грає на весіллях, гурт відкритий для всіх областей

«ГРАЄМО ТАК, ЩОБ ЛІНЬ БУЛО ЙТИ НА ПЕРЕКУР»: ГУРТ «ФА МАЖОР» У ТЕРНОПОЛІ

Відверто ■ «Фа Мажор» — це сім людей, які кажуть, що вміють створити забаву на пустому місці. Журналістка «RIA плюс» поспілкувалась із кавер-гуртом, який грає лише наживо жваву українська музику

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

«Фа мажор» — шанований гурт у Тернополі, хлопці із колективу запалювали сцени не одного весілля та фестивалю у місті. Учасники гурту обожають жаргувати один з одного і взагалі з усього, що відбувається. На інтерв'ю всі прийшли у хорошому настрої, журналістка одразу зрозуміла, що зустріч пройде весело.

— Як ви бачите, гурт об'єднує між собою почуття гумору та ширість, — починають розмову учасники гурту.

Нещодавно у складі відбулися значні зміни: ще кілька місяців тому «Фа Мажор» — це був винятково чоловічий колектив, а тепер до шести хлопців долучилася така ж запальна музикантка. Отож, зараз у складі гурту: Орест Кутрань — гітара і вокал; Віталік Яценік — труба, шейкер, тамбура; на бас гітарі і на бек-вокалах — Ігор Терішко; барабани — Діма Волинський; жіночий вокал — Таня Фаль. І є ще два сесійні музиканти, які лише на великі концерти приїжджають.

— «Фа Мажор» створили три людини у 2008 році, — розповідає

лідер гурту Орест Кутрань. — Тодішній клавішник запропонував взяти не одну трубу, а зробити духову секцію. Так нас стало семеро, не було жіночого вокалу, але був саксофон. Ми покуражились у багатьох місцях: на благодійних концертах, фестивалях, здебільшого, потім трішки комерції. І розбіглися. Але довго пауза не тривала, один із учасників запропонував відновити гурт, ми несподівано знайшли Таню і утворився оновлений «Фа Мажор».

Тетяна прийшла в гурт у серпні 2019-го. Дівчина потрапила у «Фа Мажор», коли гурту потрібно було зіграти на весіллі і необхідний був жіночий голос, якого у них не було.

— Я дуже хвилювалася, бо досвід гри на весіллях у мене був мінімальний. Але це весілля пройшло дуже круто. Я зрозуміла, що з ними мені дуже весело, атмосфера у колективі неймовірна, панує дружба і підтримка. У нас неймовірне ставлення один для одного, у всіх музика — лише для задоволення.

Музичну освіту більшою чи меншою мірою мають майже всі учасники колективу, щоправда, зізнаються, що не так освіта важлива, а як сприйняття її людиною.

З дитинства знали, що будуть запалювати сцену

— У реальності освіта не надто допомагає, хоча, звісно, музична освіта — це навички, — розповідають музиканти. — Можна не мати диплому, але мати бажання вчитися.

«!Музика — це ж позитивні емоції, якими ми стараємося відволікти людей від рутини»

Наприклад, Орест зі сміхом розповідає, що в дитинстві його не взяли в хор у музичній школі, проте зараз він вдало співає на сцені.

Таня теж каже, що завжди знала, що музика це її. Барабанщик Дмитро у дитинстві грав на сопілці, але, каже, вже тоді брав дві сопілки й стукав ними по подушках вдома.

Ігор, який грає на гітарі, каже, що його мали взяти на кларнет, бо лише у цю групу в музичній школі залишилися місця. Але пояснює, що йому пощастило, бо його мама занесла шоколадку у музичну школу, так згодом Ігор і навчився грати на гітарі.

Додати у життя позитиву

— Ми хочемо донести до людей просту істину: «Розслабся — не парся!», — розповідають учасники гурту. — Ми хочемо, щоб люди, які чують нашу музику, вірили, що все прекрасно у світі. Музика — це ж позитивні емоції, якими ми стараємося відволікти людей від рутини. У кожного із музикантів є свої повсякденні справи, тому разом вони збираються дуже рідко.

— Ми робимо все щиро, бо люди відчують наповнення, яке несуть музиканти, — каже Віталік Яценік. — Публіка у Тернополі важка на підйом, але гарна, звісно.

«У нашому гурті не залишається той, для кого музика — це комерція»

«Фа Мажор» часто грає на весіллях, гурт відкритий для всіх областей, але здебільшого вони виступають на Західній Україні.

— Стараємось грати так, аби навіть на весіллі, де зовсім не вживають алкоголь, люди відривалися, — каже Ігор Терішко. — На весіллі потрібно дивитися на контингент і під час роботи міняти репертуар під стилістику свята. Звісно, у нас є рекомендовані трек-листи, які ми попередньо даємо молодятим. Проте часто буває таке, що потрібно змінювати на ходу. Зазвичай люди хочуть щось сучасне, та польки і вальси, звісно. Можливо, було лише одне таке весілля, де народ

так собі танцював.

На фестивалі, наприклад, у будь-якому випадку будуть танцювати, а на весіллі потрібно спонукати до цього, пояснюють музиканти.

— На весіллі обов'язково є така жіночка, яка підійде і скаже: «Я не знаю, що не так, але щось не так». Або підходить чоловік під час того, як я співаю і каже «А ви граєте щось нормальне? Ну якийсь там «Владимирский централ». Колорит кожного весілля різний, — кажуть учасники гурту. — А бувало, що віддають останні гроші, щоб ми ще пограли. А зі свого боку ми завжди віддаємо всю енергетику

Основну частину репертуару музиканти виконують українською мовою, є кілька пісень англійською, а російською не співають взагалі.

— Ми їздили по багатьох містах, грали на дачах весілля, на катамаранах, ватри різні серед лісу були. Звісно, ти заробляєш, але кайфуєш на повну. У нашому гурті не залишається той, для кого музика — це комерція. Ми багато вкладаємо в цю роботу і хочемо отримувати фітбек. І взагалі, якщо є колектив, який грає живу музику, то цьому колективу, щоб він запрацював потрібно прикласти набагато більше зусиль, ніж іншим.

Гурт має власні авторські пісні, але за них поки що не беруть, бо, кажуть, не на часі.

— У нас роботи безліч, щоб стати на ноги, — пояснює Орест. — Зараз ми працюємо над записом промо матеріалу, хочемо реалізувати музичний потенціал.

Ти обираєш - RIA нагороджує

НАРОДНИЙ БРЕНД

Тернополяни обирають найкращих

2019

Проголосуй на сайті **brand.20.ua**
вигравай подорож для двох у Будапешт - Відень

Генеральний партнер

Ексклюзивний партнер

Стоматологія
Олексюка

Офіційний партнер

Міжнародний партнер

Хмельний партнер

Медичний партнер

Туристичний партнер

Партнер

Партнер

Партнер

Партнер

Партнер

Партнер здоров'я

40401_201

РЕКЛАМА

6·7·8 ГРУДНЯ
ТЕРНОПІЛЬ

XIX

jazz bez

WITH MAREK

19:00 ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР

ЖИВИЙ ЗВУК

КВИТКИ: **GASTROЦІА** В КАСІ ДРАМАТЕАТРУ ТА У БАРІ КОЗА

404018_201

ПК «БЕРЕЗІЛЬ»

05.12

19:00

Оксана Білозір

Великий сольний концерт

kasa.in.ua квитки на найкращі події | 097 0000 754

LUTSEVSKYI PROMO

404020_201

НЕБЕЗПЕЧНА ДИФТЕРІЯ: РОБИМО ЩЕПЛЕННЯ

На часі ■ Щодня від дифтерії щеплюються десятки тернополян. Медики кажуть, що справа зрушилась з місця лише після того, як в Україні знову з'явилася ця хвороба

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

Міністерство охорони здоров'я запевняє, що щеплення для українців за календарем профілактичних щеплень є абсолютно безкоштовним, адже вакцинація — це одна з послуг первинної ланки, яку оплачує Нацслужба здоров'я. Вакцинація від дифтерії — належить до календаря щеплень. Треба лише вибрати свого сімейного лікаря.

Кореспондент «RIA плюс» перевірила, чи так усе працює в реальному житті, як декларує МОЗ і пішла по безкоштовне щеплення від дифтерії.

Кореспондент «RIA плюс» перевірила, чи так усе працює в реальному житті, як декларує МОЗ і пішла по безкоштовне щеплення від дифтерії

Пригадую, що від дифтерії мене щеплювали ще в 90-х, я ще в інституті вчилася, тоді була епідемія цієї хвороби і медики ходили щеплювати по квартирах. Щоправда, даних про ті щеплення немає, документація не збереглася. Переконана, що потім ніхто мене не вакцинував від дифтерії кожних 10 років, як це необхідно. Значить, треба вакцинуватися.

Записуюся на прийом до своєї сімейної лікарки, яка працює в амбулаторії №15 на вул. Курбаса, 6. Лікар проводить огляд, дивиться чи не червоне горло, запитує про самопочуття, мені дають термометр, щоб помірала температуру, запитують, чи маю дані про попередні щеплення, адже в існуючій картці інформації про це немає. Також лікар цікавиться реакцією на попередні щеплення, на інші препарати.

— Якщо ви не маєте даних про попередні щеплення, можете спочатку визначити напруження імунітету, — каже Ольга Шершень. — У нас була одна така жіночка вашого віку. Хотіла щеплення робити, але потім вирішила перевірити, може в неї ще достатній імунітет, то поки ще думає.

Я кажу, що такі хочу щепитися, заповнила інформовану згоду — схожий опитувальник уже заповнювала, коли підписувала угоду з сімейним лікарем — треба відмітити, чи немає СНІДу, які є хронічні хвороби, яка реакція була на попередні щеплення, чи є алергія і на що саме, чи дає згоду на щеплення.

Я була переконана, що мене

щеплять тут же, одразу після огляду лікаря. Але це виявилось не так. У цій амбулаторії ще немає процедурного кабінету, тож вакцинації наразі тут не проводять. Мені дали направлення в поліклініку на Купчинського, 14, процедурний кабінет №1А.

Наостанок запитую в лікаря про можливі реакції на щеплення.

— Може бути підвищення температури, почервоніння, ущільнення в місці уколу, але це нормально, це свідчить про те, що ваш організм реагує на вакцину, але це буває рідко, — каже Ольга Шершень. — Перед тим, як підете вакцинуватися, поміряйте температуру і передзвоните до мене, скажете, як почуваєтеся, бо треба бути здоровим.

Щодня до 70 щеплень

Кабінет знаходиться на першому поверсі. Тут обслуговують кілька амбулаторій сімейної медицини. Щеплення проводять щодня з 11.00 до 15.00.

Біля процедурного кабінету в передобідню пору багато людей, хтось хоче зняти ЕКГ, комусь потрібні інші процедури, але мені пощастило, що очочих вакцинуватися тоді не було, тож заходжу всередину.

— Тернополяни зараз активніше щеплюються від дифтерії і правця, в нас буває за день і 66, і 68 чоловік, — розповідає старша медична сестра загальної практики сімейної медицини Ірина Левшенко. — Вакцина у нас нормальна, індійського виробництва. Холодовий режим збережений.

Вакцини справді зберігаються у холодильнику. Переді мною уже робили щеплення, тож будуть брати дозу з початого флакона. Прошу його показати, щоб пересвідчитися, що вакцина дієва. Температурний індикатор на вакцині, який має бути або на кришечці, або на самому флаконі, повинен мати характерне зображення (див. схему).

— Ось бачите, на флаконі написаний виробник, номер серії, термін придатності, ось цей фіолетовий круг — є термоіндикатором, він показує, як зберігається вакцина, чи зберігається з дотриманням потрібної температури. Світлий квадрат у ньому свідчить про те, що вакцина придатна, — каже медсестра.

Цікавлюся, чи є все необхідне для вакцинації, крім вакцини — спирт, вата, шприци.

— Людям нічого не потрібно купувати — ні шприців, ні вати, ні спирту. Потрібно мати тільки

У процедурному кабінеті на Купчинського, 14 було все необхідне для щеплення: вакцина, шприц, вата і спирт, а старша медсестра Ірина Левшенко ввела вакцину кореспонденту. Це справа кількох секунд і зовсім не боляче

направлення від свого сімейного лікаря, — каже медсестра.

Сама процедура щеплення минає дуже швидко. Добре, що одягнула кофту, щоб легко було відкрити верхню частину плеча. Справа кількох секунд — і медсестра вже ввела вакцину. Чесно кажучи, спочатку навіть і не помітно, куди взагалі зробили той укол.

— Після щеплення треба посидіти до пів години в медзакладі, де зробили щеплення, якщо ваш сімейний лікар є в цій поліклініці, то почекайте біля його кабінету, потім хай лікар подивиться, чи немає побічної дії, якщо все добре, йдете додому, — каже медсестра. — У вашому випадку, так як ваша лікар не тут, побудьте трохи біля нашого кабінету. А потім у разі чого дзвоніть до свого сімейного лікаря. День старайтеся не мочити руку. Після щеплення може бути реакція суто на вакцину — може бути почервоніння у місці ін'єкції, може бути «вузлик», може навіть піднятися температура, це буває дуже рідко, але буває.

Після щеплення вам на руки дають картку обліку профщеплень, яку потрібно віддати своєму сімейному лікарю. Документ вклеять у вашу медичну картку. Тут вказано, яку вакцину вам ввели, якою дозою, її серійний номер, термін придатності, також є графа, де потрібно вказати вашу реакцію на щеплення.

Дорогою на роботу їду і прислухаюся, як там вакцина. Тільки наступного дня стало помітним, де ж мені зробили укол. Це місце трохи почервоніло, дещо набрякло, було гаряче на дотик і навіть боліла рука. Але температури у мене не було, тому лікаря я не турбувала, а через три дні ці відчуття минули. Знову ж таки повторюся, це лише моя реакція на це щеплення. У вас може бути інакше. Усю інформацію запитуйте у вашого сімейного лікаря!

Квадрат на фіолетовому фоні на флаконі вакцини свідчить про те, що вакцина придатна для використання, її зберігають з дотриманням температури, зазначають в МОЗ

Один флакон вакцини від правця і дифтерії АДП-М має 10 доз, тож з одного флакона можуть зробити щеплення кільком пацієнтам. Щоб переконатися, що вакцина придатна, перевіряйте індикатор на флаконі

Отож, перше щеплення є, бо як зазначала експерт за напрямком «Інфекційні хвороби» управління охорони здоров'я обласної держадміністрації Олена Герасименко, якщо немає даних про щеплення більш як 10 чи 20 років, дорослому потрібно вакцинува-

тися тричі: наприклад, зараз перше щеплення вакциною АДП-М, через місяць — друге і через пів року — третій раз.

Якщо людина регулярно робить щеплення — в 26, 36, 46 і т. д років, то достатньо зробити ревакцинацію — один раз.

Коментар Вимагають шприц — скаржтеся адміністрації

■ **Микола МЕДВІДЬ**, директор Центру первинної медико-санітарної допомоги:

— Тепер тернополяни значно більше вакцинуються від дифтерії. Якщо раніше цей процес був, як потічок, то зараз — як повноводна ріка. Люди зреагували на події в Україні і Тернопільщині. Коли ми місяцями говоримо, що підіть, зробіть щеплення, то на це не зважали, а коли почалися спалахи по Україні, то це спонукало людей піти по щеплення. Щоб зробити щеплення від дифтерії, потрібно звертатися до свого сімейного лікаря, бо щеплення є частиною його роботи. Перед процедурою він оглядає пацієнта, перевіряє, чи немає ніяких катаральних явищ. Щеплення є абсолютно безкоштовним для пацієнта, вакцина закуплена за державні кошти, для пацієнта є безкоштовною і процедура вакцинації. Пацієнту нічого не потрібно з собою нести — ні шприца, ні вати, ні спирту. У нас немає з цим проблем — все закупили. Якщо вам кажуть принести шприц, скаржтеся до адміністрації Центру первинної допомоги за тел. 52-46-50.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ ЗАВЕСТИ АКВАРІУМНИХ РИБОК ТА ЯК ЗА НИМИ ДОГЛЯДАТИ

Хобі ■ Чимало людей вдома заводять акваріумних рибок. Але потрібно правильно за ними доглядати, щоб вони не почали гинути. Це не таке дешеве задоволення, як здається. Журналіст «RIA плюс» порахував, скільки потрібно заплатити, щоб встановити акваріум вдома та як правильно за ним доглядати

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Придбати все необхідне для акваріума можна у будь-якому зоомагазині Тернополя. Однак, щоб завести рибок, треба добре підібрати всі комплектуючі. Це не так просто, як може здаватися на перший погляд.

Скільки коштує акваріум та які бувають

Для того, щоб у вас вдома жили рибки, потрібно насамперед придбати їм «дім». Ціни на акваріуми є різні. Усе залежить від їхнього об'єму та зовнішнього вигляду. У зоомагазинах Тернополя ціни на акваріуми стартують від 100 гривень. Саме стільки коштує найменший, об'ємом 3 літри.

— Найбільший акваріум на 190 літрів без підставки та кришки коштує 1850 гривень, — розповідає продавець-консультант в одному з зоомагазинів Ірина. — Кришка з підвіткою на дві лампи до такого коштує 1780 гривень, а піддон — 500 гривень. Піддон потрібно для того, щоб вага розподілялася рівномірно і дно акваріума не тріснуло від води.

Акваріуми можуть бути круглі, у формі бокалів, багатогранників та з заокругленими гранями. У комплекті іноді можуть бути спеціальні кришки. У них зазвичай є прихована підвітка. Кришка потрібна і для того, щоб вода швидко не випаровувалась, а рибки не вискакували з акваріуму, коли він наповнений майже доверху. Якщо кришки немає, її можна придбати окремо, але не завжди вони є до різних акваріумів.

В інтернеті можна підібрати цікаві варіанти акваріумів. Вони можуть бути виконані у вигляді куль, пляшок або ж навіть підставок для ручок. Такі обладнання термометром, годинником, дисплеєм, настільною лампою та динаміками. Можна ввімкнути звуки природи, а живиться такий акваріум через USB кабель. Однак розміри його невеликі. Об'єм — усього 3 літри. Коштує незвичайний акваріум 700-1000 гривень. Є і акваріуми із самоочищенням.

У них потрібно лише доливати чисту воду. Вони можуть бути об'ємом 2-3 літри. Коштують вони в середньому 500 гривень.

Скільки коштують рибки

У магазинах ціни на рибок залежать від виду. Коштують вони від 5 до 120 гривень за штуку.

— Для початку можна придбати гупі, вони мирні і не такі примхливі, — розповідає продавчиня Ірина. — Це мирні рибки. Добре між собою живуть, а от підселати до мирних рибок хижих не варто, бо хижі можуть об'їсти хвости мирним, і ті гинуть. Також різні рибки потребують своєї температури води. Для гупі вода має бути температурою 27 градусів.

Можна придбати і сомиків, вони коштують по 15 гривень. Вони корисні тим, що чистять акваріум. Якщо ви збираєтеся розводити рибок, потрібно завчасно обрати живородні види. Щоб створити комфортні умови для життя риб, потрібно періодично чистити акваріум.

Щоб вода залишалася чистою довше та не зеленіла — акваріум не бажано ставити під прямі сонячні промені

— Коли ви маєте акваріум, потрібно залишати частину води, — розповідають продавці в зоомагазинах. — Зазвичай варто лишати 30% води. Після того, як очистили акваріум, просто доливаєте відстояну воду з крану. Очищену воду краще не брати. Рибки можуть загинути від неї. Мити акваріум можна звичайною чистою губкою, не вилловлюючи рибок.

Про годування риб теж потрібно завчасно дізнатися у продавця. Корм зазвичай недорогий — 10-20 гривень за упаковку, яку вистачає на 2-3 місяці. Щоб рибкам було комфортно, треба стежити за їхньою кількістю. Продавці розповідають, що на одну рибку має бути 2 літри води. Якщо їх буде більше — їм буде некомфортно. Через це вони можуть гинути або

ФОТОГРАФІКА ОЛЬГА РАТУЦЬКА

Вітаміни для рибок та засоби для очищення води коштують в середньому 40-100 гривень

Все приладдя для акваріумів можна придбати в зоомагазинах або замовити в інтернеті

Скільки коштує великий акваріум з максимальною комплектацією

Акваріум 190 л	1850 грн
Кришка для акваріума	1780 грн
Піддон	500 грн
Столик для акваріума	2000 грн
Фільтр для води	600 грн
Нагрівач для води з терморегулятором	200 грн
Термометр	40 грн
Декоративне каміння (4 упаковки)	400 грн
Керамічна декорація	300 грн
Водорості	100 грн
РАЗОМ	7770 грн

Самоочисні або багатофункціональні акваріуми значно легше замовити в інтернеті. У магазинах Тернополя їх знайти важко

Маленькі акваріуми на 3-5 літрів краще встановлювати в офісі або невеликих кімнатах на робочому столі

конфліктувати між собою. Навіть мирні рибки можуть почати «чубитися», якщо їх буде забагато.

Вітаміни для рибок також є, як і різні засоби для покращення води. Але, як кажуть продавці, їх варто додавати лише тоді, коли є проблема.

Що потрібно для акваріума

Окрім акваріума і рибок, потрібно мати і деякі інші аксесуари. Як розповідає продавець-консультант Ірина, кожен вид рибок потребує своєї температури води. Зазвичай вода має бути тепліша, ніж кімнатна. Для цього потрібно придбати спеціальний нагрівач. Він коштує в середньому 100-150 гривень, але є і дорожчі — по 500 гривень для великих акваріумів. Обрати відповідний нагрівач не важко — достатньо знати об'єм акваріума. Також можна придбати і термометр. Хоча нагрівач можна налаштувати на потрібну температуру за допомогою термостату, краще самому стежити, щоб вода

не перегрівалася. Як радить продавчиня Ірина, термометр краще ставити подалі від нагрівача та компресора. Тоді він буде показувати температуру точно.

Фільтр також повинен бути в акваріумі. Він не тільки очищає воду, а і насичує її киснем. У магазинах можна придбати недорогі китайські варіанти за 150 гривень та більш дорогі — за 500 і вище. Для вибору потрібно знати об'єм акваріума. Як розповіли у одному з зоомагазинів, фільтри бувають зовнішніми та внутрішніми. Дешевші — внутрішні, які занурюють у воду. Зовнішні можуть підійти для невеликих акваріумів.

Для того, щоб вибрати з dna великих акваріумів мул, продавці радять придбати спеціальну систему. Вона складається з гнучкої трубки на вакуумної помпи. Так можна викачувати бруд з водою. Коштує така приблизно 70 гривень.

Для того, щоб оформити акваріум, можна використати різні декорації. Ціни на них залежать

від розмірів. Найменші можуть коштувати від 30 гривень. Вони зазвичай виконані у вигляді кораблів, скринь зі скарбами тощо. Декоративні камінці коштують 50-100 гривень за кілограм. Однак продавці попереджують, що їх треба добре промити.

— Камінці для акваріума потрібно добре мити, щоб вода з них текла прозора, — розповідає продавчиня Ірина. — Кип'ятити їх не потрібно. Якщо ви плануєте садити живі рослини, можна покласти під корінь спеціальну пігулку для підживлення рослини, а закріпити їх камінцями.

Якщо ви вирішили завести вдома кілька рибок, можна придбати лише невеликий акваріум, водорості, корм та власне самих рибок. Можна легко вкластися у 200-500 гривень. Якщо купувати акваріуми середнього розміру на 40 літрів, то можна вкластися в 1000-1500 гривень, враховуючи все необхідне. Якщо ж ви хочете великий акваріум з «багатою» комплектацією, віддати доведеться не одну тисячу.

МАЙКЛ ЩУР ПРО ЖАРТИ І ТЕ, ЯК З'ЯВИЛОСЯ «ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТОРОНТО»

Гості ■ Роман Вінтонів — комічний журналіст, який відомий українським глядачам під ім'ям свого гумористичного образу — Майкла Щура. Про те, як з'явився цей вигаданий персонаж, жарти, команда й процес підготовки матеріалів на «Телебаченні Торонто» — у матеріалі «RIA плюс»

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

«Думав, що буду економістом»

— Я не мав бути журналістом, з мене повинен був вийти хороший економіст, — розповідає Роман Вінтонів. — Навіть дистанційно вчився у Харківському економічному коледжі. Та так склалося, що єдине місце, де я зміг вступити, — це Львівський національний університет імені Івана Франка, спеціальність «Журналістика». Уже студентом я думав із академізницею перевестися на економічний. Після першого курсу мене ледь не вигнали, але я продовжив вчитися на журналіста.

«Я був злий на депутатів, на різних представників влади, бо серед них дуже багато людей, які маскуються під компетентних. Коли ти записуєш із ними інтерв'ю, а потім приходиш розшифровувати і розумієш, що він говорить маячню. І от ти сидиш і думаєш, як з цього змонтувати текст, аби герой публікації, той чи інший депутат, наприклад, не виглядав повним ідіотом»

Після закінчення університету Вінтонів працював на телеканалах «Інтер», ZIK, та навіть на ВВС-Україна. Згодом перейшов на «Сніданок», що на 1+1.

Ми показуємо факт через зрозумілу мову великій кількості людей, — каже Майкл Щур

— Як тільки мені запропонували роботу у «Сніданку» на 1+1, я погодився, бо хотів відійти подальше від «серйозної журналістики». Там я робив дуже багато приколів. Наприклад, у Всесвітній день добра я переодягнувся в костюм смерті із косяку, купив мандаринки і біля метро роздавав їх людям, — каже Роман.

Потім Роман Вінтонів працював старшим редактором нового соціального ток-шоу «Говорить Україна». А у 2012 році створили канал «Телебачення Торонто» на YouTube, де Роман Вінтонів з'явився в образі канадського журналіста Майкла Щура.

За легендою, Майкл Щур є кореспондентом телеканалу «УТ-Торонто» української діаспори Канади, який був відряджений до України перед парламентськими виборами 2012 року, щоб зробити інтерв'ю з українськими політиками. У своїй програмі «Чим живеш, Україно?» журналіст ставив прямолінійні й наївні запитання українським політикам. Загалом вийшло шість випусків цієї програми.

«Багато депутатів маскуються під компетентних»

— Після двох років роботи у серйозній журналістиці я зрозумів, що потрібно робити свій проєкт, — каже Роман. — Я був злий на депутатів, на різних представників влади, бо серед них дуже багато людей, які маскуються під

компетентних. Коли ти записуєш із ними інтерв'ю, а потім приходиш розшифровувати і розумієш, що він говорить маячню. І от ти сидиш і думаєш, як з цього змонтувати текст, аби герой публікації, той чи інший депутат, наприклад, не виглядав повним ідіотом. А потім робиш це і в кінці розумієш, що от непогано виглядає, ніби розумно, але ж потім я зрозумів, що це ж я, власне, і роблю його розумним. Новини не показують ідіотів ідіотами, а розумних — розумними. Новини всіх рівняють під одну лінію. Мені ж захотілось показати людям правду. Через це і виник Майкл Щур та згодом «Телебачення Торонто».

Підвищувати критичне мислення українців

«Телебачення Торонто» — незалежна транснаціональна мультимедійна корпорація.

— Підвищувати критичне мислення наших глядачів — глобально велике завдання, яке ми втілюємо у життя гумором, — каже Майкл Щур. — Наша аудиторія різношерстна, нас дивляться люди від 12-ти до 40-ка років. Я думаю, що нас і політична еліта дивиться.

У підготовці програми бере участь понад два десятки людей. Це всі працівники студії, які там працюють: оператори, інженери ефіру, гример, головний оператор, режисер, звукорежисер, той, що за костюми відповідає, за реквізит, редактор, потім редакційна група,

Роман Вінтонів — комічний журналіст, відомий глядачам під ім'ям свого гумористичного образу Майкла Щура

У підготовці програм для «Телебачення Торонто» бере участь понад два десятки людей

сценаристи, продюсер, монтажер. Щодо підготовки програми, то спочатку працівники «Телебачення Торонто» моніторять, що відбувається у медіа, передивляються багато регіональних та центральних каналів. Потім вибирають теми і думають, як би це цікаво передати глядачам.

— Ми показуємо факт через зрозумілу мову великій кількості людей, — каже Майкл Щур. — Звісно, є безліч каналів, які могли б скласти конкуренцію «Торонто». Але я не змагаюсь із медіа, а із іншими видами розваг, які може обрати мій потенційний глядач.

Щодо переходу каналу на російську мову, Роман пояснює, що й не думав про це.

— Так, перехід на російську мову допоміг би отримати у кілька десятків більше переглядів, ніж українською, бо російську розуміє набагато більше людей. Але це не

для нас, — каже Роман Вінтонів.

«Я проти того, аби забороняти жартувати»

— Кожен із нас пережив якусь біду і уявляти себе тим, над чимось бідою сміються, — це страшно. Але ми не пропонуємо сміятися над бідами, ми пропонуємо не забороняти гумористам жартувати про те, що вони хочуть. Ми не хочемо придумувати правило, яке обмежить наші жарти до якоїсь міри. Це ж буде пасткою, у яку ми потрапили б, якби поставили собі заборону.

У цей період, поки Україна воює із Росією, то у «Телебачення Торонто» не було жодного жарту про армію, додає Майкл Щур.

— Ми жартуємо не про людину, а про вчинки, — каже Роман. — А важливі новини розбавляємо смішними, простими й актуальними.

ВИШИВАЛЬНИЦЯ З ТЕРНОПІЛЬЩИНИ ЗІБРАЛА УНІКАЛЬНУ КОЛЕКЦІЮ НАПЕРСТКІВ

Колекція ■ Наталія Грицишин захоплюється вишивкою змалку. Кілька років тому жінка відкрила для себе стародавні традиційні узори і зараз відновлює їх через вишивку, щоб передати наступним поколінням. А ще пані Наталя колекціонує наперстки. Має їх уже понад сотню. У її колекції є експонати з Німеччини, Англії та багатьох країн

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OZIATUR9@GMAIL.COM

Зараз майстриня живе у Тернобвлі. Вона каже, що вишивка — її життя, тому нещодавно вирішила, що це стане і її основною професією. Міжнародний День вишивальниць відзначали 10 листопада.

«От дивує, що наперстки дуже дивно вибирають собі місце, де я їх купую. Наприклад, в Луцьку я не могла знайти, а от в селі на Черкащині, де гостювала, — знайшовся. Один з найновіших зробила сама, він з мікрочишивкою. Є наперсток з Брюсселя зі скульптурою «Маннекен Піс» або «Хлопчик, що пісяє», є у формі кухля з Німеччини, є з Англії, Франції, Швеції та Японії»

Вишиванки у Наталії Грицишин замовляють люди з усієї України та навіть із закордону. Чому важливо, щоб роботи мали свою унікальну енергетику, як її створити, які вишиванки є традиційними на Тернопільщині, а також, де взятись у її колекції наперстки з різних країн, читайте в інтерв'ю для «RIA плюс».

— Розкажіть, коли почали вишивати та якими були ваші перші роботи?

— Я вишиваю, відколи пам'ятаю себе. Ще в дитинстві навчилася вишивати хрестиком, але то були такі звичайні дитячі картинки, серветки. Потім — трохи складніші. Найбільше любила вишивати одяг, тому що це дуже красиво. Серйозно так — то з 15-ти років. Три роки тому відкрила для себе вишивку українських традиційних швів. У мережі я побачила сорочку з незвичним орнаментом. І зразу не повірила,

що це можна зробити руками.

— Яка це була техніка? Що у ній особливого?

— Це була вишиванка у полтавській техніці мережки. Рукави — повністю розшиті, і я закохалася. З того часу це одна з моїх найулюбленіших технік. Вона неймовірна.

— Чи правда, що за вишивання не можна сідати у поганому настрої?

— Так, правда, тому що тоді зовсім нічого не вдається, а готовий виріб потім має зовсім не ту енергетику. Кожен стібочок має бути зроблений з добром.

— Які ще ваші улюблені узори й техніки? Де ви їх знаходите?

— Є ще техніка — низинка, зараз майстрині доводять, що це сакральна теребовлянська вишивка, яка народилася тут. Також є техніка «прутик з настилом через чисницю», — от така довга назва. Ще є качалочки — це найулюбленіші. Звісно, борщівська вишиванка. Вона завжди буде особливою. Щось нове завжди знаходжу в інтернеті. Є купа спільнот, де вишивальниці між собою спілкуються. Але я ще вивчаю історію цих технік. Захоплює щось особливе.

— Чому вирішили, що вишивка може стати і основною роботою? Які вишиванки люди найчастіше замовляють?

— Вишиванки зараз люблять. Здається, немає людини, у якої б не було вишиванки. Але переважає вишивка хрестиком. Бо люди просто не знають про інші традиційні техніки. Я стараюся розповісти людям про різні види вишивки, щоб вони обирали самі. Стараюся розбавляти навіть звичайний хрестик різними швами.

— Скільки приблизно робіт ви маєте?

— Приблизно 70 робіт. Є рушники, чоловічі сорочки, жіночі блузки, сукні, ще роблю ляльки-мотанки.

АРХІВ НАТАЛІЇ ГРИЦИШИН

Майстриня Наталя Грицишин у вишиванці, яку створила сама

Родзинка колекції — наперсток з Бельгії. Одна з найвідоміших пам'яток міста, справжній символ Брюсселя — «Маннекен Піс» або «Хлопчик, що пісяє»

Наперсток із мікрочишивкою один із найновіших. Він під номером 121. Наталя Грицишин оздоблювала його сама

Майстриня Наталя Грицишин у вишиванці, яку створила сама

— Ще ви робите прикраси у народному стилі. Як освоюєте нові техніки?

— Роблю гердани, прикраси з бісеру, силянки, корали, традиційні прикраси, які носили ще наші бабусі. Я часто відвідую майстер-класи, виставки, різні презентації. Там і відкриваю для себе щось нове. Потім читаю багато про той чи інший спосіб. Також є об'єднання майстринь, де можна дуже багато нового відкрити для себе.

— Де діють такі об'єднання?

— У Тернополі є об'єднання «Берегиня» при бібліотеці для дорослих №4, також є громадська організація «Школа борщівської сорочки» при бібліотеці №8. Ми зустрічаємося приблизно раз у місяць. У мережі обговорюємо наперед теми, які хотіли б обговорити.

— Розкажіть про колекцію наперстків. Скільки їх у Вас?

— Вже понад 120. Я багато подорожувала і часто заходила в сувенірні крамниці, щоб купити щось на згадку, а наперсток — це ж вишивальна тема. Багато фейсбучних друзів мають такі колекції. В одному з обговорень у тематичних спільнотах вишивальниці з Харкова

У колекції пані Наталі є старовинний наперсток, який знайшли під час розкопок. Є наперсток з Брюсселя зі скульптурою «Хлопчик», є у формі кухля з Німеччини, є з Англії, Франції, Швеції

каже: «А може тобі вислати?». Я думаю, чому б не колекціонувати. Далі «підтягнулися» знайомі та родичі. Вони знали про моє захоплення і привозили наперстки з різних міст. Замість магнітика.

— А коли вишиваєте, надягаєте якийсь з них?

— Та ні, з ним не зручно. Це колекційні речі, сувеніри.

— Якими експонатами найбільше пишаєтесь?

— От дивує, що наперстки дуже дивно вибирають собі місце, де я їх купую. Наприклад, в Луцьку я не могла знайти, а от в селі на Черкащині, де гостювала, — знайшовся. Один з найновіших зробила сама, він з мікрочишивкою. Це я пробувала. У цьому напрямку теж

планую розвиватися. Є один старовинний, який знайшли в розкопках. То може бути за часів Польщі або Австрії. Є наперсток з Брюсселя зі скульптурою «Маннекен Піс» або «Хлопчик, що пісяє», є у формі кухля з Німеччини, є з Англії, Франції, Швеції та навіть з Японії.

— Нещодавно відзначали міжнародний День вишивальниць. Чого побажаєте колегам?

— Тільки натхнення, завжди пам'ятати, що вони творять прекрасне і не зупиняться на досягнутому. Бажаю радості від творчості, вдосталь вільного для рукоділля часу, гарних візерунків і легких стібочків! Нехай наші вишиття надихають кожного любити та берегти Україну! Повертаємося до традиційної української вишивки.

МАЛЮЄ САМ І ВИДАЄ КАТАЛОГИ УЧНІВ

Мистецтво ■ Тернопільський митець Богдан Федорів не лише передає свої знання учням, а й укладає і видає колективні каталоги їхніх творів

ЛЕСЯ ЗАМОРСЬКА, 0-97-504-25-48,
LESIA.ZAMORSKA@GMAIL.COM

Щороку тернопільський художник, викладач обласної профспілкової школи мистецтв, лауреат обласної мистецької премії імені Олени Кульчицької 2018 року Богдан Федорів пише до 20 картин. Він творить красу не лише пензлем, мастихіном та олійними фарбами, а й з допомогою мотузку і клею. Так митець винайшов власну авторську техніку, яку називає «мотузковий стиль». Особливість у тому, що на контур зображення автор наклеює мотузку, а тоді заливає кожен окремий фрагмент олійними фарбами потрібних кольорів.

Роботи художника упродовж листопада можна оглянути в Тернопільській бібліотеці №4 для дорослих «Етноцентр», що на бульварі Данила Галицького, 6. Тут діє персональна виставка «Богдан Федорів. Малярство». Художник представив 17 живописних полотен.

Картини в «мотузковому стилі»

Центральною в експозиції є картина «Де козак, там і слава». На ній зображений козак із кобзою верхи на коні. Особливість цього твору в тому, що Богдан Федорів створив його у 2017 році з допомогою клею, мотузку і олійних фарб.

До речі, у 2015 році тернопільчанин брав участь у мистецькому проєкті «Мамай єднає Україну», автором якого є львівський художник Орест Скоб. Тоді зібралися 18 художників і намалювали козака Мамаю для кожного району Тер-

нопільської області. Згодом всі ці картини представили на виставках у Львові й Тернополі. Відтак свої роботи подарували у музей м. Кам'янськ (колишній Дніпродзержинськ — прим. ред.).

Відтоді Богдан Федорів створив 10 картин на козацьку тематику. У техніці «мотузковий стиль» також створені полотна «Золото-багряна осінь», «Неопалима купина», «Троянди», «Ірис» та інші. Їх можна побачити у бібліотеці.

Малює те, що його вразило

Також на виставці представлені пейзажі, натюрморти, квіти, портрети. На відкритті митець показав присутнім кілька графічних портретів своїх родичів, а також картини невеликого формату. Привертає увагу портрет онуків пана Богдана. Їх у нього аж п'ятеро. Всіх зобразив на одному полотні.

Художник розповів, що дуже любить малювати квіти. Практично всі вони з його дачі у с. Петриків, що біля Тернополя. Розведенням їх займається дружина, а пан Богдан допомагає їй і увіковічне цю красу на своїх полотнах.

— Я тяжію до імпресіонізму, тобто малюю те, що мене вражає, — каже митець. — Якось влітку побачив у себе на дачі сім'ю їжачків, які йшли питися води з басейну. Це мене вразило, тож невдовзі намалював картину «Сім'я їжачків», на якій мама і троє її діток.

На іншому полотні зображені околиці Петрикова після дощу, коли в небі з'явилася веселка. Митець побачив її і зафіксував. Богдан

Завдяки пану Богдану учні Тернопільської обласної профспілкової школи мистецтв мають уже чотири колективні каталоги своїх робіт

Богдан Федорів каже, що має з десяток краєвидів Дністра

Федорів розповів, що залюблений у пейзажі. Зокрема у його творчому доробку є понад 10 краєвидів Дністра.

Видав каталоги учнів

Із 2016 року Богдан Федорів працює викладачем Тернопільської обласної профспілкової школи мистецтв. Традиційно у травні у цьому навчальному закладі відбуваються перегляди творчих робіт учнів, а в червні діти разом із викладачами ходять на пленери.

— У мене виникла ідея, щоб учні намалювали Файне місто Тернопіль, — каже Богдан Федорів. — А щоби їхні твори можна було побачити не раз, я вирішив видати каталог робіт «Юні художники про Тернопіль». У результаті діти підготували 24 роботи, які експонували на виставці до Дня матері. Згодом вийшов каталог-календар.

Наступним був мистецький проєкт «Кобзар очима юних художників». Діти брали за основу

чотири рядки з будь-якого твору Тараса Шевченка і робили до них ілюстрацію.

Третім став каталог «Замки Тернопілля». Юні художники малювали лише ті замки чи руїни, які вони бачили особисто. Основна вимога — не малювати за фотографією, а подавати власне бачення архітектурних об'єктів, декорувати замки чи їхні руїни.

У 2019 році вийшов каталог зі скульптури.

На створення одного каталогу Богдан Федорів витрачає до 4 місяців. Нещодавно викладач підготував до друку черговий каталог «Рисунок і живопис учнів Тернопільської обласної профспілкової школи мистецтв». Матеріали до нього — 50 найкращих рисунків і стільки ж малюнків, які пан Богдан збирав упродовж трьох років. До речі, каталоги — недешево задоволення. Не кожен художник дозволяє собі мати їх декілька. У Богдана Федоріва є два авторських і чотири збірних каталоги його учнів.

ДОВІДКА

Богдан Федорів народився 30 квітня 1956 року в с. Криве Козівського району. Закінчив місцеву школу. У 1972-76 рр. навчався у Львівському училищі декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша. Згодом працював на фарфоровому заводі в м. Капчагай Алматинської області (Казахстан). Два роки служив у сухопутних військах у Казахстані. Потім повернувся у Тернопіль. До початку 90-х працював на Тернопільському художньо-оформлювальному комбінаті. Був на заробітках у Росії та Португалії. Учасник мистецьких пленерів та збірних виставок. Мав 5 персональних виставок. Із 2016 р. працює викладачем у Тернопільській обласній профспілковій школі мистецтв. У 2018 р. став лауреатом обласної мистецької премії імені Олени Кульчицької.

ТОП-5 книг, щоб віднайти баланс між роботою, сім'єю та особистим

«Між двох вогнів. Чому ми досі обираємо між роботою та сім'єю» Анна-Марі Слоттер.

Відстоявши своє право на кар'єрний розвиток та фінансову незалежність, жінки минулого навряд чи підозрювали, що «сімейні обов'язки» нікуди не дінуться. Розриваючись між двома важливими частинами свого життя, жінки сучасності не почувуються щасливими: щоденний стрес, завищені прагнення та невиправдані очікування забирають енергію, яку могли б використати більш ефективно.

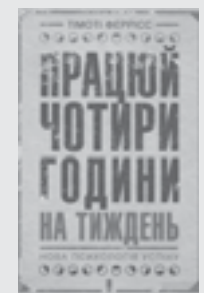
«Секрети щастя по-японському» Кен Моґі. Філософія роботи та життя в усіх його проявах очима жителя «країни сонця, що сходить». Чому японці — світові

лідери з довголіття? У чому джерело їхнього щастя? І як вдається знаходити гармонію в житті, значна частина якого — корпоративні вимоги та обов'язки перед суспільством. Секретний інгредієнт, доданий у рецепт світосприйняття, — ікіґай, або «причина прокидатися шоранку». У кожного вона своя, але й без неї — ніяк.

«Коротко і по суті. Мистецтво розставляти пріоритети» Грег МакКеон. «Коли ми забуваємо, що маємо здатність вибирати, ми вчимося бути безпорадними.

Дозволяємо крапелька за крапелькою забирати нашу силу, аж доки не перетворюємося на функцію вибору інших людей або навіть на функцію вибору, який самі зробили в минулому. Ця книга про вміння визначати власні пріоритети, досягнення результатів, вкладаючи мінімум зусиль, і час на те, що справді важливо.

«Працюй чотири години на тиждень. Нова психологія успіху» Тімоті Ферріс. Це абсолютно інший погляд на роботу, кар'єрний ріст і «життя в офісі».

Автор руйнує всі стереотипи про обов'язкову зайнятість із 9 до 17 і доводить, що робота може приносити радість, а час — реальні гроші. Тім Ферріс здолав шлях від 40 000 доларів на рік і 80 годин роботи на тиждень до 40 000 доларів на місяць і... 4 години для роботи на тиждень. Книжка змушує подивитися на своє життя по-іншому, зажадати змін.

«Дякую за запізнення» Томас Фрідман. Колись терпіння вважалося чеснотою, тепер ми змінюємо думки та наміри швидше, ніж Google встигає обробити наш запит. «Тож

цією книжкою я передусім намагаюся зробити паузу, зіскочити з каруселі, на якій крутився протягом багатьох років, друкуючи двічі на тиждень колонку в The New York Times, — починає автор свою розповідь, — і глибше поміркувати над тим, що здається мені переломним пунктом в історії».

«НИВА» ПЕРЕМОГЛА У ДЕРБІ І ПРОДОВЖУЄ ПОГОНЮ ЗА ЛІДЕРОМ ДРУГОЇ ЛІГИ

Футбол ■ До завершення першої частини сезону тернополянам залишилося зіграти ще два поєдинки — виїзний та домашній

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

П'ять матчів поспіль не перемогла тернопільська «Нива». Серію невдач вдалося перервати у домашній грі проти вінницької «Ниви». Тернополяни перемогли з рахунком 3:1.

Поєдинок між «Нивами» відбувся 10 листопада на Тернопільському міському стадіоні. Вперше за останні сім зустрічей між цими командами у одному матчі опоненти забили більше, ніж два м'ячі.

Початок перемозі поклав півзахисник тернополян Андрій Скакун, який майстерно виконав штрафний удар. Проте ще до перерви гості відігралися. М'яч влучив у руку захиснику Вадиму Хохлову, і арбітр Михайло Райда вказав на одинадцятиметрову позначку. З «точки» голкіпера тернополян перегравав кращий бомбардир вінницької «Ниви» Артур Загоруйко, для якого цей гол став сьомим у сезоні.

Проте після перерви забивали лише футболісти з Тернополя.

Вперед господарів вивів Сергій Кисленко, який замкнув ударом головою подачу з кутового. А вже на доданих до основного часу хвилинах остаточний рахунок у зустрічі встановив півзахисник Руслан Дедух, реалізувавши вихід сам-на-сам з голкіпером.

Додамо, що наприкінці матчу вінничани залишилися у меншості. Пряму червону картку за фол останньої надії отримав захисник Дмитро Попов.

— Я вважаю, що на поразку ми сьогодні не заслуговували, — каже головний тренер вінницької «Ниви» Колінз Нгаха. — Ми створили декілька хороших моментів, але підвела реалізація. Суперник нас підловив на контратаці та використав момент зі стандарту. Хоча тернополяни сьогодні виглядали переконливо і створили чимало нагод. Як на мене, справедливим підсумком зустрічі мала бути нічия.

Наставник тернопільської «Ниви» Василь Малик віддав належне своїм підопічним, які проявили волю до перемоги.

— Я вдячний хлопцям, які

Тернопільська «Нива» у турнірній таблиці обійшла рівненський «Верес» і займає другу позицію

терпіли і домоглися перемоги, — каже він. — Для нас цей виграш був необхідним, адже в останніх поєдинках не щастило. Сьогодні наші футболісти показали, що мають потенціал. Я впевнений, що хтось із наших молодих гравців неодмінно виросте у висококласного гравця. Щодо матчу, то якби ми реалізували всі свої моменти, могли забити шість або й вісім голів.

Завдяки домашній перемозі «Нива» зуміла обійти рівнен-

ський «Верес» у турнірній таблиці та піднятися на другу сходинку. Відставання від житомирського «Полісся» наразі становить лише три очки.

У наступному турі тернополяни зіграють на виїзді проти футбольного клубу «Ужгород». Матч відбудеться 16 листопада. А завершить футбольний рік «Нива» домашнім матчем проти столичної «Оболоні-Бровар-2», що відбудеться у Тернополі 23 листопада.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

«ТНЕУ-Енерго» зберігає лідерство

• Двома домашніми перемогами відзначилися тернопільські гандболістки у рамках 3-го туру чемпіонату України з гандболу серед команд Вищої жіночої ліги.

Матчі між «ТНЕУ-Енерго» та хмельницьким «Поділлям-Університет» відбулися 8 та 9 листопада у спортивному залі економічного університету.

У першому матчі тернополянки отримали перемогу з рахунком 36:27. А у повторній зустрічі підопічні Андрія Верцімаги були ще перекогливішими — 43:22.

У турнірній таблиці «ТНЕУ-Енерго» впевнено лідирує, набравши 11 очок у шести матчах.

Пробився на чемпіонат Європи

• Тернопільський спортсмен Іван Стребков виборов чемпіонське звання на чемпіонаті України із легкоатлетичного кросу. Змагання відбулися нещодавно в Ужгороді.

Наш земляк тріумфував на дистанції 10 кілометрів, показавши результат 30,57 хв.

Оскільки цей чемпіонат був відбірковим для участі у чемпіонаті Європи, то саме Іван Стребков представляв Тернопільщину на європейській першості у португальському Лісабоні.

Чемпіонат Європи відбудеться у грудні.

Іван Стребков є багаторазовим чемпіоном України з легкоатлетичного кросу та віцечемпіоном Європи.

Тріумфували у столиці

• Дев'ять нагород різного гатунку здобули вихованці тернопільських боксерських клубів під час відкритого Міжнародного турніру з боксу на призи «Чеченської діаспори».

Змагання відбулися на київському стадіоні «Спартак», а участь у них взяли 27 команд.

Сім медалей в активі боксерів СК «Пантера». Чемпіонами турніру стали Остап Бирчак, Максим Мідько, Микола Дукельський та Ілля Гуневіч. Другі місця посіли Олег Кузик та Денис Поважний, а третім став Олександр Смоляк. Спортсмени тренуються під керівництвом Івана Александрівського.

Золоту нагороду також отримав Артем Сорочан, який представляє спортклуб «Шкіряна Рукавичка» і тренується у Руслана Фірмана.

Ще одну срібну медаль виборов представник СК «Ринг» з Микули-

Тернополяни тріумфували на двох міжнародних турнірах з боксу

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

Дев'ять нагород різного гатунку здобули вихованці тернопільських боксерських клубів під час відкритого Міжнародного турніру з боксу на призи «Чеченської діаспори».

Змагання відбулися нещодавно на київському стадіоні «Спартак», а участь у них взяли 27 команд.

Сім медалей в активі боксерів СК «Пантера». Чемпіонами турніру стали Остап Бирчак, Максим Мідько, Микола Дукельський та Ілля Гуневіч. Другі місця посіли Олег Кузик та Денис Поважний, а третім став Олександр Смоляк. Спортсмени тренуються під керівництвом Івана Александрівського.

Золоту нагороду також отримав Артем Сорочан, який представляє спортклуб «Шкіряна Рукавичка» і тренується у Руслана Фірмана.

Ще одну срібну медаль виборов представник СК «Ринг» з Микули-

Команда СК «Пантера» під час міжнародних змагань у Києві

У Кам'янець-Подільському тернополяни зібрали увесь комплект нагород

нецької ОТГ — Денис Падух.

А з 6 до 9 листопада у Кам'янець-Подільському відбувся III Міжнародний турнір з боксу, присвячений пам'яті Миколи Солопчука. Участь у ньому взяли представники спортклубу «Шкіряна

Рукавичка», які зібрали весь комплект нагород.

Чемпіоном у своїй ваговій категорії 40 кг став Лука Пісницький. Друге місце здобув Захар Фірман (34 кг), а третім став Артур Довгошия (60 кг).

Тернопільські боксери представляють ТОДЮСШ з літніх видів спорту. Тренуються під керівництвом Руслана та Анатолія Фірмана.

Загалом участь у змаганнях взяли 180 учасників з України, Молдови та Білорусі.

КІНО

кінотеатр
Сінема Сіті
тел. 47-77-37, квитки — 70-110 грн

Ford v Ferrari
Біографічний, драма, з 19 листопада

«Аутсайдері»

Біографічний, драма, 14-19 листопада

Playmobil

Пригоди, сімейний, фентезі, анімація, 14-19 листопада

THE MATRIX RELOADED

Бойовик, фантастика, 14-19 листопада

«Пригоди Яо»

Драма, комедія, 13-19 листопада

«Перегони на мільйон»

Мелодрама, екшн, 13-19 листопада, поч. — 19.15

«Додому»

Драма, 13-19 листопада, поч. — 13.50, 18.50

«Ангели Чарлі»

Бойовик, комедія, пригоди, 14-19 листопада

«Сельма у місті привидів»

Сімейний, фентезі, анімація, 13-19 листопада, поч. — 10.00, 12.00

«Доктор сон»

Трилер, жахи, 13-19 листопада, поч. — 12.40, 15.55, 18.20, 20.55, 23.50

«Халепа на 5 Baksiv»

Комедія, 13-19 листопада, поч. — 17.25

«ТЕРМІНАТОР: ФАТУМ»

Бойовик, пригоди, фантастика, 13-19 листопада, поч. — 15.35, 19.55, 21.25, 23.55

«Сирота Бруклін»

Драма, кримінал, 13-19 листопада, поч. — 23.55

«Дитя погоди»

Аніме, мелодрама, фентезі, 13-19 листопада, поч. — 15.00

Концерт Наталії Присіч

Концерт Наталії Присіч (сопрано) за участю Наталії Бойко та академічного симфонічного оркестру (головний диригент — заслужений діяч мисецтв України Мирослав Кріль) відбудеться 17 листопада о 17.00 у залі філармонії. Ведуча — заслужена артистка України Адріана Онуфрійчук. Квитки: 50, 60, 80, 100 грн.

«Ляпіс-98» виступить у Тернополі

Легендарний «Ляпіс-98» завітає у Тернопіль. Концерт відбудеться 14 листопада о 19.00 у ПК «Березиль». «Ляпіс-98» — це новий гурт Сергія Міхалка, в якій він виконує драйвові хіти групи «Ляпіс Трубецькой». Квитки: 250-550 грн.

Наталія Могилевська у Тернополі

Концерт відомої співачки Наталії Могилевської з новою програмою «Покохала» відбудеться у ПК «Березиль» 26 листопада о 19.00. Прозвучать нові пісні, улюблені шлягери, буде море сюрпризів від співачки. Квитки: 190-790 грн.

Vivienne Mort у Тернополі

Київський інді-рок гурт Vivienne Mort виступить у філармонії 16 листопада о 19.00. Офіційно: дрескод зустрічі — чорно-білий. На рахунок гурту 6 альбомів, 3 офіційних відеокліпи, 8 всеукраїнських турів. Квитки: 300-450 грн.

Танцює «Надзбручанка»

В рамках 80-річчя Тернопільської обласної філармонії 27 листопада о 18.30 у залі філармонії відбудеться концерт академічного ансамблю танцю «Надзбручанка» (головний балетмейстер — Юлія Якимчук). Квитки: 50, 60, 80 грн.

Концерт Оксани Пекун

Цьогоріч виповнюється 25 років з початку творчої діяльності співачки і телеведучої, народної артистки України Оксани Пекун. Ювілейний тур Україною розпочнеться з концерту ПК «Березиль», який відбудеться 21 листопада о 19.00.

«Ліга Сміху Тернопіль: фінал»

Концерт фіналу «Ліги Сміху Тернопіль» відбудеться 28 листопада о 19.00 у ПК «Березиль». Саме у цей день визначать переможців. Команди обіцяють ще більше гумору та жартів. Глядачам буде над чим посміятися. Квитки: 120-200 грн.

КЛУБИ

ALLURE CLUB

просп. Злуки, 45,
тел. 098-757-57-57

«Ретротека» в Allure

Щонеділі нічний клуб Allure запрошує на «Ретротеку» з DMC Falya відриватися під кращі хіти від 90-х до сьогодні. Вхід до 00.00 — безкоштовний. Після 00.00: дівчата — 50 грн, хлопці — 80 грн.

The Subbotage Party

Щосуботи клуб запрошує потусуватися під найкращу за останні 30 років музику. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 дівчатам — 40 грн, хлопцям — 80 грн.

Discohouse Friday Night

Щоп'ятниці для тернополян — вечори хауса та лотерея для перших 99 відвідувачів із призами. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 — дівчатам — 30 грн, хлопцям — 60.

БУНКЕРМУЗ

бульвар ім. Т. Шевченка, 1,
тел. 067-350-22-10
Щосуботи запальні сети готують

діджеї з різних куточків України. Потужні біти та яскраві емоції чекають усіх на вечірці. Щосереді у закладі заточують підбори під запальні ритми латино. Для тернополян — сальса, бачата і меренге. Початок розваг — о 20.00. Приходьте з друзями та заряджайтеся позитивом. Вхід — вільний.

Diamond CLUB

вул. А. Живова, 7
тел. 063-382-30-11
Початок запальних вечірок о 22.00
Вхід до 00.00 — безкоштовний. Після 00.00 — для дівчат — 50 грн, для хлопців — 80 грн.

NIGHT CLUB PULSE

вулиця Братів Гжицьких, 3-А
Щосереді запальна вечірка BARTENDER. Початок о 22.00. Вхід до 00.00 — безкоштовний. Вхід після 00.00: дівчата — 50 грн, хлопці — 80 грн.

ФІЛАРМОНІЯ

Концерт академічного камерного хору «Brevis»

Концерт академічного камерного хору «Brevis» Тернопільської обласної філармонії (головний диригент — заслужений артист України Святослав Дунець) відбудеться 20 листопада о 18.30 в залі філармонії. Квитки: 50, 60, 80 грн.

ВИСТАВКИ

«Відблиск»

Виставка живопису Юрія Леонця, галерея «Бункермуз»

«Мистецтво зцілює рани»

Виставка 18 вишитих ікон учасник Револуції Гідності, волонтера, майстра художньої вишивки, співзасновника Гільдії народних умільців «Перлина» Юрія Дудника (Скала-Подільська), краєзнавчий музей

«Пастелі»

Персональної виставки малярства Ірини Кравець (Івано-Франківськ), краєзнавчий музей

«Я ще з дитинства в'язала свій хрест...!»

Виставка живопису Ганни Ткачик з нагоди 70-річчя мисткині, картинна галерея ТОО НСХУ

ТЕАТР

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

(бульв. Т. Шевченка, 6).
Тел. 52-40-66,
квитки 30-70 грн, поч. — 19.00

«Мартин Боруля»

Музична комедія, І. Карпенко-Карий, поч. 19.00 — 13 листопада

«Фараони»

Музична комедія, О. Коломієць, поч. 19.00 — 14 листопада

«Кохання січового стрільця»

Музична комедія, лібрето Я. Барнича, поч. 19.00 — 16 листопада

«Чари прадавнього лісу»

Казка, Б. Мельничук, О. Моїсчук за мотивами казки Б. Лепкого «Дванадцять місяців», поч. 13.00 — 17 листопада

«Олена не прийшла додому»

Комедія з двома зникненнями, О. Володарський, поч. 19.00 — 17 листопада

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ТЕАТР АКТОРА ТА ЛЯЛЬКИ

(вул. Січових стрільців, 15).
Тел.: 52-49-54, 52-49-57, 25-15-69,
квитки — 30 грн,

«Поросятко Чок»

Казка-комедія, М. Туровер, поч. 12.00, 14.30 — 17 листопада

ЯК ЛЕГКО ПОДОРОЖУВАТИ З ДІТЬМИ

Поради ■ Мандрівки з дитиною — зовсім не така проблема, як здається. «RIA плюс» збирала коментарі досвідчених мамусь та експертів про те, що варто знати, коли подорожуєте з дитиною

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OCLATUR9@GMAIL.COM

Мама трьох дітей, тернопільянка Анелія Сенчишена, розповідає, що дітей із собою у подорожі бере з кількох місяців.

— У нас усі дітки були на грудному вигодовуванні тому для мене чим менша дитина, тим легше з нею подорожувати, — каже жінка. — Найменший в рік і два місяці вже був на Говерлі, і ми зовсім не відчули ніяких проблем. Навіть більше: такі подорожі гарно впливають на розвиток дітей, допомагають їм пізнати світ.

Перед поїздкою з малечею Анелія Сенчишена радить завжди дивитися прогноз погоди і тоді вже відповідно до нього збирати речі. Їх має бути на всі випадки життя. Серед тих, що є у валізі її сім'ї: обов'язково аптечка, їжа та вода в дорогу, різні книги, іграшки, щоб не сумувати в автобусі чи потязі.

Що мами беруть з собою

Про те, без чого не обійдеться ваша, можливо, перша подорож з дитиною, ми запитали у тернопільських мам в одній зі спільнот у соцмережі Facebook.

— З народження брала лише одяг на зміну, підгузки — ні, — пише тернопільянка Тетяна Сіра. — Уже, коли донька почала сидіти, в арсенал увійшов горщик. Без нього нікуди. Ну і, звісно, рулон туалетного паперу, щоб рвати його: дитину така забавка займає на цілу дорогу.

«У подорожах нас часто спіткає «ефект підстави»: дорослі та діти часто застуджуються або отримують кишковий розлад у найперший же день відпочинку. Цього можна уникнути: мінімізуйте стрес, розплануйте підготовку до відпустки, зберіть аптечку. І не бійтеся подорожувати зі своїми найменшими!»

А от Ірина Малик розповіла, що для підгузків у поїздку брали окрему валізу.

— Найменша донька літала в Туреччину у віці 5 міс, — каже жінка. — Проблем не було ні в дорозі, ні на відпочинку. Брала з собою окрему валізу для підгузків.

Про першу подорож синочка, якому на той час було 8 місяців, розповіла і наша журналістка Ірина Белякова.

— Уперше їхали автомобілем на море за тисячу кілометрів з немовлям, — каже вона. — Летіли вперше, коли було трошки більше півтора року. Один невеликий чемодан був суто для ліків, харчів і підгузків для малого.

Що кажуть експерти

Перше, про що слід згадати, готуючись до подорожі — це аптечка. Найкраще зберігати медикаменти у термосумці, дорослі — окремо, дитячі — окремо. А мінімальний набір першої допомоги — антисептик, пластыр, знеболювальні — слід мати в найближчій доступності. Перед тим, як збирати аптечку, найкраще — проконсультуватися із лікарем.

До того ж, він підкаже, чи потрібні додаткові щеплення, а їх іноді потрібно зробити за кілька місяців, каже Світлана Козлова — завідувачка відділенням педіатрії Медичного дому Одrex Світлана Козлова.

Є універсальні поради щодо складу аптечки. Окрім обов'язкових препаратів для тих, хто хворіє на хронічні захворювання, потрібні: жарознижувальні і знеболювальні препарати (ібупрофен чи парацетамол), каплі для носа (сольові розчини, судинозвужувальні), вух, очей, розчин антисептичний для очей (підійде таблетований фурацилін), сорбенти, кишковий антисептик, спрей від опіків, засіб від комах, сонцезахисний засіб (SPF 30 чи більше) та засіб захисту від морозів, коли це необхідно. Якщо ви подорожуєте до сільської або дикої місцевості, слід взяти вату, перев'язувальний пакет, бинт, вологі антибактеріальні серветки, дезінфікуючий розчин, охолоджуючий пакет, гумову грушу, електронний термометр, ножиці, шприци, пінцет, розчин перекису водню, маски, але в інколи це простіше купити на місці.

Деякі складові аптечки залежать від віку. Для дітей молодшого віку потрібні протиалергічні краплі, засоби для відполювання, знеболюючий гель чи каплі при прорізанні зубів. Для тих, хто старший, зокрема і для дорослих: таблетки від алергії, антидотарейний засіб, льодяники для полегшення болю в горлі, ферменти, антибактеріальна та протиалергічна мазь, спазмолітик, засоби для захитування.

Лайфхак щодо харчування малечі у подорожі: не вводьте нові продукти за тиждень до та після подорожі, а також поцікавтеся, чи є в готелі дитяче меню.

У подорожах нас часто спіткає «ефект підстави»: дорослі та діти часто застуджуються або отримують кишковий розлад у найперший же день відпочинку. Цього можна уникнути: мінімізуйте стрес, розплануйте підготовку до відпустки, зберіть аптечку. І не бійтеся подорожувати зі своїми найменшими!

Без різкої зміни клімату

Олександр Яременко, власник туркомпанії, займався вивченням впливу відпочинку на організм дорослих і дітей, тому про відпочинок з малечею знає чимало. Основні рекомендації для батьків можна сформулювати так:

— дітям до 5 років категорично не рекомендувалося різкої зміни клімату. Раніше ні один санаторій або пансіонат не приймав батьків з дітьми такого віку. Це обумовлено тим, що різка зміна клімату, якості води, зміна звичної їжі, вміст у морській воді різних мікробів можуть серйозно позначитися на стані здоров'я дитини до 5 років.

Якщо все-таки батьки вирішили виїхати на відпочинок, то необхідно вибирати готелі, де є всі умови для перебування таких маленьких гостей (дитяче харчування, можливість приготувати самому харчування для малюка, дитячі візочки, люльки в номері).

— Радимо обов'язково взяти додаткову максимальну медичну страховку, набір ліків, якими зазвичай користуються в Україні, тому що за кордоном дуже складно пояснити, які ліки вам потрібно, — говорить Олександр.

Перед поїздкою з малечею Анелія Сенчишена радить завжди дивитися прогноз погоди і тоді вже відповідно до нього збирати речі. Їх має бути на всі випадки життя

У нас усі дітки були на грудному вигодовуванні, тому для мене чим менша дитина, тим легше з нею подорожувати, — каже Анелія

РЕКЛАМА

Перевірені міні-трактори за доступними цінами

- БЕЗКОШТОВНА ДОСТАВКА по області
- ГАРАНТІЯ І СЕРВІС
- КРЕДИТ
- ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ

Деталі за телефонами

(067) 672-62-96
(063) 134-64-34

www.minitractor.automoto.ua

СЕРЕДА, 13 листопада

UA:перший

06.00 М/с «Тачки проти»
06.05 М/с «Марин та його друзі. Підводні історії»
06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.15, 02.00, 05.20 Новини
06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно!
09.30 Т/с «Домашні вогнища» 12+
11.15 Д/ц «Кухня По»
11.50, 14.15 Телепродаж
12.10 Д/ц «Тайська кухня»
12.35, 16.15 Кліпи учасників Дитячого пісенного конкурсу «Євробачення-2019»
12.45 Своя земля
13.10, 03.30 #ВУКРАЇНІ
13.45, 05.00 Пліч-о-пліч
14.30 Д/ц «Аромати Шотландії»
15.15 Хто в домі хазяїн
15.45 Відкривай Україну з Суспільним
16.25 Д/ф «Острови. Азорські острови: відкривачі, кити, вулкани»
17.30 Наші гроші
18.25, 02.35 Тема дня
19.30 Перший на селі
19.55 Д/ц «Супер-Чуття»
21.25, 02.25, 05.45 UA:Спорт
21.45 Розважальна програма з Майклом Шуром 16+
22.15 Д/ц «Дикі тварини»
23.45 Погода
00.00 Телепродаж Тюсо
04.00 Розсекречена історія

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.20 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей»
11.20, 12.20 «Міняю жінку»
13.10, 14.10 «Світ навиворіт: Камбоджа»
15.10 Т/с «Величне століття. Роксолана» (12+)
17.10 Т/с «Наречена зі Стамбула» (16+)
19.20 «Секретні матеріали 2019»
20.45 Т/с «Свати - 6»
21.45 Т/с «СидОренки-СидорЕнки» (12+)
22.45, 23.55, 00.55 «Світ навиворіт - 10: Бразилія»
01.10 Т/с «Центральна лікарня» (16+)

ІНТЕР

05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.00, 12.25 Т/с «Прекрасна Рані» (16+)
13.25 Ток-шоу «Роман з Ольгою»
14.30, 15.25 «Речдок»
16.20 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрась»
18.00, 19.00, 01.55 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подробіці»
21.00 «Речдок. Особливий випадок. По ту лінію фронту»
23.55 Т/с «СБУ. Спецоперація»
02.40 Т/с «Сусіди»
03.50 «Орел і Решка. Шопінг»
05.10 «Тор Шоу»

ІСТV

04.05 Скарб нації
04.15 Еврика!
04.20 Служба розшуку дітей
04.25 Студія Вашингтон
04.30 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44» 16+
05.35, 10.05 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
10.25, 13.20 Х/ф «Маска Зорро»
12.45, 15.45 Факти. День
13.45, 16.20, 21.25 Т/с «Пес» 16+
16.30 Х/ф «Поїздка в Америку»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Секретний фронт Прем'єра
22.40 Т/с «Фантом» 16+
00.40 Т/с «Схованки» 16+
02.25 Стоп-10

СТБ

06.35 Т/с «Коли ми вдома»
08.35 Т/с «Коли ми вдома. Нова

історія»
11.30 МастерШеф 12+
15.35 Хата на тата 12+
17.25, 22.55 Відлік часу
17.30, 23.00 Вікна-Новини
18.00 Слідство ведуть екстрасенсіви 16+
19.00 Битва екстрасенсів 16+
20.55 Т/с «Як довго я тебе чекала» 12+
23.45 Зважені та щасливі 12+
02.00 Ток-шоу «Зважся!» 12+

НОВИЙ КАНАЛ

03.00 Зона ночі
04.00 Абзац
05.45 Телемагазин
06.00, 07.15 Kids Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.20 Т/с «Бібліотекарі» 16+
08.10 Т/с «Цілок таємно» 16+
13.00 Суперінтуїція 12+
15.00, 22.00 Т/с «Будиночок на щастя»
16.00, 21.00 Improv Live Show 12+
17.00, 19.00 Діти проти зірок
23.40 Т/с «Сирена» 16+
01.10 Т/с «Ми такі» 12+

TET

06.00 TET Мультиранок
10.05 Х/ф «Регентруда»
11.15 Т/с «Рання пташка 2»
12.00, 13.00, 22.00 Одного разу під Полтавою
12.30, 13.30, 21.00 Танька і Володька
14.00, 20.00 Т/с «Нове життя Василя Павліви»
15.00, 18.00, 02.00 Панянка-селянка
16.00 4 весілля
23.00 Т/с «Як уникнути покарання за збавство 3» 18+
00.00 Сімейка У
01.00 Т/с «Домашній арешт»
03.00 Теорія зради
03.50 БарДак
04.40 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2

06.00 М/ф Мульты
08.00 Т/с «Ласко» (16+)
09.40, 18.15 «Спецкор»
10.20, 18.50 «ДжеДАИ»
11.00, 17.15 «Затеряний мир»
13.50 Х/ф «Тактическая сила» (16+)
15.40 Х/ф «Атака на королівку» (16+)
19.25 Т/с «Братя по крові» (16+)
20.30 Т/с ПРЕМ'ЄРА! «Братя по крові» (16+)
21.35, 23.10 Т/с «CSI: Место преступления» (16+)
01.00 «Облом.UA.»
04.15 14 тур ЧУ по футболу «Заря» - «Колос»

ЧЕТВЕР, 14 листопада

UA:перший

06.00 М/с «Тачки проти»
06.05 М/с «Марин та його друзі. Підводні історії»
06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.15, 02.00, 05.20 Новини
06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно!
09.30 Т/с «Домашні вогнища» 12+
11.15 Д/ц «Кухня По»
11.50, 14.15 Телепродаж
12.10 Д/ц «Тайська кухня»
12.35, 16.15 Кліпи учасників Дитячого пісенного конкурсу «Євробачення-2019»
12.45 Своя земля
13.10 UA:Фольк. Спогади
14.30 Д/ц «Аромати Шотландії»
15.15 Енеїда
16.25 Д/ф «Острови. Мальдівські острови: дивовижні підводні світи»
17.30 #ВУКРАЇНІ
18.25 Суспільно-політичне ток-шоу «Зворотний відлік»
21.25, 02.25, 05.45 UA:Спорт
21.45 Схеми. Корупція в деталях
22.15 Д/ц «Дикі тварини»
23.45 Погода
00.00 Телепродаж Тюсо
02.35 Розсекречена історія
03.35 Разом
03.55 Перша шпальта
04.25 Спільно
04.55 52 вікенди

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.55, 05.20 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей»
11.20, 12.20 «Міняю жінку»
13.10 «Світ навиворіт: Камбоджа»
14.10 «Світ навиворіт - 2: Індія»
15.10 Т/с «Величне століття. Роксолана»
17.10 Т/с «Наречена зі Стамбула» (12+)
19.20 «Секретні матеріали 2019»
20.40 Т/с «Свати - 6»
21.40 Т/с «СидОренки-СидорЕнки» (12+)
21.00 «Право на владу 2019»
01.05 Х/ф «Екіпаж»
04.25 Т/с «Центральна лікарня» (16+)

ІНТЕР

05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.00, 12.25 Т/с «Прекрасна Рані» (16+)
13.25 Ток-шоу «Роман з Ольгою»
14.35, 15.25 «Речдок»
16.25 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрась»
18.00, 19.00, 02.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подробіці»
21.00 «Речдок. Особливий випадок. По ту лінію фронту»
23.50 Т/с «СБУ. Спецоперація»
02.45 Т/с «Сусіди»
04.00 «Орел і Решка. Шопінг»
05.10 «Тор Шоу»

ІСТV

04.10 Скарб нації
04.20 Еврика!
04.25 Студія Вашингтон
04.30 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44» 16+
05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
10.10 Секретний фронт
11.15, 13.20 Х/ф «Божевільня»
12.45, 15.45 Факти. День
13.40, 21.25 Т/с «Пес» 16+
16.25 Х/ф «Постріл у безодню» 16+
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Антизомбі, Дайджест
22.40 Т/с «Фантом» 16+
00.45 Т/с «Схованки» 16+
02.35 Стоп-10

СТБ

06.15 Т/с «Коли ми вдома»
07.15 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія»
10.15 МастерШеф 12+
15.25 Хата на тата 12+
17.25, 22.55 Відлік часу
17.30, 23.00 Вікна-Новини
18.00 Слідство ведуть екстрасенсіви 16+
19.00 Зважені та щасливі 12+
20.55 Т/с «Як довго я тебе чекала» 12+
23.45 Я соромлюсь свого тіла 16+

НОВИЙ КАНАЛ

03.00 Служба розшуку дітей
03.05 Зона ночі
04.40 Абзац
05.35 Телемагазин
05.45, 07.05 Kids Time
05.50 М/с «Том і Джеррі»
07.10 Т/с «Бібліотекарі» 16+
08.10 Т/с «Цілок таємно» 16+
10.00 Ревізор
13.00 Страсті за Ревізором
14.50, 22.00 Т/с «Будиночок на щастя»
16.00, 21.00 Шалена зірка 12+
17.00, 19.00 Хто зверну? 12+
23.50 Т/с «Сирена» 16+
01.20 Т/с «Ми такі» 12+

TET

06.00 TET Мультиранок
10.05 Х/ф «Казкова країна достатку»
11.15 Т/с «Рання пташка 2»
12.00, 13.00, 22.00 Одного разу під Полтавою
12.30, 13.30, 21.00 Танька і Володька
14.00, 20.00 Т/с «Нове життя Василя Павліви»
15.00, 18.00, 01.00 Панянка-селянка

16.00 4 весілля
23.00 Т/с «Як уникнути покарання за збавство 3» 18+
00.00 Сімейка У
02.00 Теорія зради
02.50 БарДак
03.40 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2

06.00 М/ф Мульты
08.00 Т/с «Ласко» (16+)
09.35, 18.15 «Спецкор»
10.15, 18.50 «ДжеДАИ»
10.55 «Затеряний мир»
13.55 Х/ф «Тайна майя»
15.50 Х/ф «Рейс 7500» (16+)
17.15 Затеряний мир
19.25 Т/с «Братя по крові» (16+)
20.30 Т/с ПРЕМ'ЄРА! «Братя по крові» (16+)
21.35, 23.10 Т/с «CSI: Место преступления» (16+)
01.00 «Облом.UA.»
04.15 14 тур ЧУ по футболу «Десна» - «Днепр-1»

П'ЯТНИЦЯ, 15 листопада

UA:перший

06.00 М/с «Тачки проти»
06.05 М/с «Марин та його друзі. Підводні історії»
06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.35, 05.05 Новини
06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно!
09.30 Т/с «Домашні вогнища» 12+
11.15 Д/ц «Кухня По»
11.50, 14.15 Телепродаж
12.10 Д/ц «Тайська кухня»
12.35, 15.15 Кліпи учасників Дитячого пісенного конкурсу «Євробачення-2019»
12.45 Своя земля
13.10 Д/ц «Морська кухня»
14.30 Д/ц «Аромати Шотландії»
15.20, 00.55 Суспільно-політичне ток-шоу «Зворотний відлік»
17.55 VoxCheck
18.25, 04.05 Тема дня
19.30 Схеми. Корупція в деталях
19.55 Д/ц «Дикі тварини»
21.25, 05.30 UA:Спорт
22.00 Перша шпальта
22.30 Як дивитися кіно
23.00 Х/ф «Рівень чорного» 16+
03.10 Розсекречена історія
05.00 Погода

TET

06.00 TET Мультиранок
09.05 Х/ф «Історія вічного кохання, або Попелюшка»
11.15 Т/с «Рання пташка 2»
12.00, 13.00 Одного разу під Полтавою
12.30, 13.30 Танька і Володька
14.00, 20.00 Т/с «Нове життя Василя Павліви»
15.00, 18.00, 01.10 Панянка-селянка
16.00 Х/ф «Ніч у музеї 3: Секрет гробниці» 16+
21.00 Х/ф «Персі Джексон: Море чудовиськ»
23.00 Х/ф «Хороший рік» 16+
02.10 Теорія зради
03.00 БарДак
03.50 Віталька
05.50 Корисні підказки

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 04.20 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей»
11.20, 12.20 «Одруження наосліп»
13.20, 14.20 «Світ навиворіт - 2: Індія»
15.20 Т/с «Величне століття. Роксолана»
17.10 Т/с «Наречена зі Стамбула» (12+)
19.20 «Секретні матеріали 2019»
20.25, 22.25 «Ліга сміху 2019»
00.25 Х/ф «Астрал» (18+)
02.15 «Розсміши коміка»
05.15 «Світське життя. 2019»

ІНТЕР

05.25, 22.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.00 Т/с «Прекрасна Рані» (16+)
12.25 Т/с «Прекрасна Рані» (16+)
Заклучна с.
13.25 Ток-шоу «Роман з Ольгою»
14.30, 15.25, 23.50 «Речдок»
16.20 «Речдок. Особливий випадок. Фатальна пристрась»
18.00, 01.40 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подробіці тижня»
03.10 «Орел і Решка. Шопінг»
04.35 «Тор Шоу»
04.50 «Чекай на мене. Україна»

ІСТV

04.10 Скарб нації
04.15 Еврика!
04.20 Служба розшуку дітей
04.25 Студія Вашингтон
04.30, 02.05 Факти

04.50 Т/с «Відділ 44» 16+
05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.25 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
10.10 Антизомбі, Дайджест
11.05, 14.20, 00.00 Скетч-шоу «На трьох» 16+
12.45, 15.45 Факти. День
13.20 Т/с «Юрчишини» 16+
16.20, 22.50 Т/с «Вижити за будь-яку ціну» 12+
18.45 Факти. Вечір
20.10 Дизель шоу 12+ Прем'єра
02.35 Стоп-10

СТБ

06.30 Т/с «Коли ми вдома»
08.30 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія»
11.25, 19.00, 22.50 МастерШеф 12+
15.25 Хата на тата 12+
17.25, 21.55 Відлік часу
17.30, 22.00 Вікна-Новини
18.00 Слідство ведуть екстрасенсіви 16+
23.10 X-фактор

НОВИЙ КАНАЛ

03.05 Служба розшуку дітей
03.10 Зона ночі
04.20 Абзац
05.10 Телемагазин
05.20, 06.15 Kids Time
05.25 М/с «Том і Джеррі»
06.20 Х/ф «Крихітка із Беверлі Хіллз 3»
09.50 Т/с «Будиночок на щастя»
14.10, 21.40, 00.00 Екси 16+
16.20, 19.00 Топ-модель по-українському 16+
02.10 Т/с «Ми такі» 12+

TET

06.00 TET Мультиранок
09.05 Х/ф «Історія вічного кохання, або Попелюшка»
11.15 Т/с «Рання пташка 2»
12.00, 13.00 Одного разу під Полтавою
12.30, 13.30 Танька і Володька
14.00, 20.00 Т/с «Нове життя Василя Павліви»
15.00, 18.00, 01.10 Панянка-селянка
16.00 Х/ф «Ніч у музеї 3: Секрет гробниці» 16+
21.00 Х/ф «Персі Джексон: Море чудовиськ»
23.00 Х/ф «Хороший рік» 16+
02.10 Теорія зради
03.00 БарДак
03.50 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2

06.00 М/ф Мульты
08.00 Т/с «Ласко» (16+)
09.40, 18.15 «Спецкор»
10.20, 18.50 «ДжеДАИ»
11.00, 17.15 «Затеряний мир»
13.00 Х/ф «Капітан Гром» (16+)
15.10 Х/ф «Заложниця 3» (16+)
19.25 Х/ф «Посылка» (16+)
21.20 Х/ф «Снайпер» (16+)
23.05 Х/ф «Мега-акула против Мех-акул» (16+)
00.50 Х/ф «Вампирях» (18+)
02.10 «Облом.UA.»
04.20 «Совершенно секретно-2017»

СУБОТА, 16 листопада

UA:перший

06.00 М/с «Тачки проти»
06.05 М/с «Марин та його друзі. Підводні історії»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Доброго ранку, Країно!
07.00, 08.00, 09.00, 21.00, 23.20, 02.00, 03.50, 05.10 Новини
09.30 Енеїда
10.35 Хто в домі хазяїн
11.00 Відкривай Україну з Суспільним
11.25 Кліпи учасників Дитячого пісенного конкурсу «Євробачення-2019»
11.40, 14.40 Телепродаж
11.55 М/с «Дуда і Дада»
12.50 Х/ф «Поруч з Ісусом: Хома»
15.00 Пліч-о-пліч
15.35 #ВУКРАЇНІ
16.40 Х/ф «Брати. Остання сповідь» 16+

19.00 «Мирний птах»
19.55 Д/ф «Війна на нульовому кілометрі» 12+
21.25 Д/ц «Боротьба за виживання»
22.25 Т/с «Окуповані» 16+
23.40, 03.40 Погода
00.00 Телепродаж Тюсо
02.25 UA:Фольк. Спогади
03.20 Своя земля
04.15 Сильна доля
05.30 Спільно

1+1

06.20 М/ф
06.45 «Гроші 2019»
08.00 «Сніданок. Вихідний»
10.00, 10.35 «Імо за 100 2019»
11.15 «Світ навиворіт - 10: Бразилія»
12.10 Т/с «СидОренки-СидорЕнки» (12+)
16.35, 21.30 «Жіночий квартал 2019»
18.30, 04.05 «Розсміши коміка 2019»
19.30, 04.50 ТСН
20.15 «Українські сенсації 2019»
23.25, 00.25 «Світське життя. 2019»
01.25 «Ліга сміху 2019»

ІНТЕР

06.30 «Слово Предстоятеля»
06.40 Х/ф «Підкидок»
08.00 «Шість соток»
09.00 «Готуємо разом»
10.00 «Корисна програма»
11.00 Д/п «Ельдар Рязанов. Жіночі історії»
11.45 Х/ф «Дайте книгу скарг»
13.30 Х/ф «Гусарська балада»
15.20 Х/ф «Бережись автомобіля»
17.10 Т/с «Голос янгола» (12+) 1-2 сс
20.00, 02.30 «Подробіці»
20.30 Т/с «Голос янгола» (12+) 3-4 сс. Заклучна
22.15 Т/с «Однолоби»
03.00 «Орел і Решка. Шопінг»
04.20 «Орел і Решка. Дива світу»
05.10 «Орел і Решка. Івлєєва vs. Бедняков»

ІСТV

04.55 Скарб нації
05.05 Еврика!
05.10 Факти
05.35 Особливості національної роботи
07.20 Я зняв!
09.10 Т/с «Вижити за будь-яку ціну» 12+
12.45 Факти. День
13.00 Дизель шоу 12+
14.30 Т/с «Пес» 16+
18.45 Факти. Вечір
19.10 Х/ф «Люди у чорному» 16+
21.05 Х/ф «Люди у чорному-2» 16+
22.45 Х/ф «Я - робот» 16+
00.45 Х/ф «Нічна бригада» 18+
02.25 Т/с «Фантом» 16+

СТБ

05.20 Хата на тата 12+
06.55 Прокінься з Ектором!
07.55 Зважені та щасливі 12+
09.55 Ток-шоу «Зважся!» 12+
10.55 Т/с «Як довго я тебе чекала» 12+
19.00 X-фактор
22.00 МастерШеф 12+

НОВИЙ КАНАЛ

03.55 Служба розшуку дітей
04.00, 02.20 Зона ночі
05.10 Телемагазин
05.20, 06.25 Kids Time
05.25 М/с «Пунтик»
06.30 Таємний агент
07.30 Таємний агент. Пост-шоу
09.20 Le Маршрутка
10.20 Діти проти зірок
12.20 Хто проти блондинок 12+
14.20 Хто зверну? 12+
16.20 М/ф «Іван Царевич і Сірий вовк 2» 16+
17.50 Х/ф «Гаррі Поттер та філософ

Директор фірми натрапив на оголошення з продажу того, що продає сам, тільки дешевше. Вирішив зателефонувати і впізнав голос охоронця зі свого складу.

Оголошення «55-річна жінка, мати трьох програмістів, просить кого-небудь не нервового навчити її користуватися інтернетом».

Якщо ви не знаєте, як по-доброму розійтись з дівчиною, то просто познайомте її з багатим кавалером, і вона сама знайде для вас потрібні слова.

Якщо не дивитися новини, то ви так

і не дізнається, як стало добре жити в країні.

Чебурек завжди падає на чотири лапи.

Я, звісно, не зефір, але теж не проти побути в шоколаді.

Багато бідних чоловіків колись були багатими холостяками.

Дітей на зиму одягати треба, але я підрахувала — дешевше їх в Таїланд на 3 місяці відправити.

— У нас роздільні гаманці. Вона не

знає мого пароля в Фейсбукці. Я завжди блокую свій мобільник, а вона свій. Я не знаю, скільки вона отримує, а вона не знає, скільки отримую я.

— Так, і при всьому цьому у нас є щось спільне.

— Параноя.

— Думаю, пора щось змінювати у своєму житті.

— Пропоную ввечері сісти на телевизор і дивитися в диван.

На фірмі в розпал робочого дня лунають

дикі крики, вриваються хлопці в камуфляжі і масках:

— Усім лежати, це пограбування! Головний бухгалтер, пліхуючись на підлогу:

— Уф, спасибі! Спасибі! Тепер-то все сплишемо!

Якщо ви не можете заснути, увімкніть сигнал будильника. Мозок подумає, що вже пора на роботу і відразу захоче спати.

Записався на тренінг «Як не дати себе обдурити». Дорого, звичайно, але що ж поробиш...

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД НАДРУКОВАНИЙ В «РИА ПЛЮС», №44

ТИЖНЕВИК «РИА ПЛЮС»
 Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «РІА плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «РІА Холдинг». Видавець з 2006 року — ТОВ «Видавництво «РІА»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Тижневик «РІА плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем.
Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Зроблено в Тернополі», «Новини компанії», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції.
 Буквосполучення **RIA, PIA, PIA** (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 1-Б (колишній будинок офіцерів). **Працюємо 9.00-18.00.**
Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 1-Б.
Телефони редакції: (0352) 43-00-50, 43-00-56
Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) 43-00-50, 43-00-56
«РІА плюс» в Інтернеті: <http://20minut.ua>
ПРАВИЛА ПОДАННЯ ОГолошень ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»
 Інформація для публікації надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «РІА»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м. Вінниця, вул. Ширшова, 3-А; свідоцтво про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії КВ №.194-57Р від 12.08.2009 р

Головні редактори: Наталія Бурлаку — 097-445-82-67, Мар'яна Дохват — 097-783-53-39.
Дизайн та верстка: Ольга Рагуцька
Відділ реклами: 43-00-50.
Відділ кур'єрської служби та передплати: Лілія Павлишин, 095-837-87-14.
Відділ оголошень: 098-477-12-70
 Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.
Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.
 Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12-А, тел. 0-432-55-63-97.

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ
 ексклюзивної рекламної агенції
ТОВ «РІА МЕДІА»:
 р/р 26002012027968
 код ЄДРПОУ — 40914460
 в ПАТ «УкрСоцбанк»,
 м. Вінниця, МФО 300023,
 свід. про реєстр. плат. ПДВ
 № 1602084500053.
 Інд. податк. номер
 409144602081.
 Передплатний індекс
22196

Тираж 27541 примірників. Зам. № 191245

КАРТОН-ПЛАСТ
 ГАЙОВА 30 ЖИВОВА 25
 КОПЕРНИКА 3 ОБ'ЇЗНА 17
 15 КВІТНЯ, 15 РУСЬКА 5

ПАКУЙ ТА ВЕЗИ!

**МАКУЛАТУРА
ПОЛІЕТИЛЕН**

ПІДДОНИ

ЄВРО-КУБ

тел.: 25 88 28, 52 00 50
 (067) 350 20 58, (067) 350 20 60

Погода у Тернополі

	gismeteo	sinoptik
СЕРЕДА, 13 Листопада	+11°C +16°C	+10°C +15°C
ЧЕТВЕР, 14 Листопада	+10°C +14°C	+9°C +12°C
П'ЯТНИЦЯ, 15 Листопада	+9°C +13°C	+7°C +11°C
СУБОТА, 16 Листопада	+8°C +12°C	+7°C +11°C
НЕДІЛЯ, 17 Листопада	+10°C +12°C	+7°C +12°C
ПОНЕДІЛОК, 18 Листопада	+6°C +10°C	+5°C +10°C
ВІВТОРОК, 19 Листопада	+10°C +14°C	+7°C +9°C

НАШЕ RADIO 104.1 FM

СЛУХАЮ ЗАВЖДИ

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
 Запрошує жінок взяти участь у програмах:

СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА

ДОНАЦІЇ ЯЙЦЕКЛІТИН

Деталі за телефоном: **098 8 580 580**

на роботі
 вдома!
 на природі

РАДІО П'ЯТНИЦЯ 91.2 FM

У НАС ЗАВЖДИ П'ЯТНИЦЯ!

Проектний Менеджмент

Краща спеціалізація у Вінницькій IT-Академії від найкращих PM-ів

Реєструйся на сайті: ita.in.ua

Твій шанс стати професійним PM-ом і потрапити в світ IT

067 431-19-21

Увага!

ЗАЧИНЕНО **ВІДЧИНЕНО**

Пункт прийому оголошень знаходиться на вул. Сагайдачного, 2 (у магазині «Преси»)

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
 Запрошує чоловіків взяти участь у програмі:

ДОНАЦІЇ СПЕРМИ

Деталі за телефоном: **098 8 580 580**

Склад МАТРАЦІВ і меблів

(096) 00-111-00

АНЕКДОТИ

***
 – Загалом в пам'яті.
 ***
 Якщо ви прокинулися вранці і у вас є відчуття, що ви проспали на роботу, то подрімайте ще годинку, щоб відчуття переросло у впевненість.
 ***
 – Дівчино, ви виходите?
 – Ох, не бере ніхто!
 ***
 – Де ти зберігаєш свої гроші?

Гороскоп

ОВЕН Новий тиждень – вдалий час для інвестицій, від яких ви в майбутньому отримаєте чималий прибуток.	ЛЕВ Ідеальний період для завершення всіх справ, які у вас накопилися останнім часом. Надихайтесь мистецтвом та творіть самі.	СТРЕЛЕЦЬ Сміливо беріться за нові та складні проекти на роботі, результати ви побачите зовсім скоро, і вони вас неабияк потішать.
ТЕЛЕЦЬ Не засмучуйтеся, якщо ваші досягнення не помічають. Незабаром усі ваші старання будуть оцінені належним чином.	ДІВА У фінансових питаннях вас чекає успіх, тож якщо збиралися давно просити про підвищення зарплатні – робіть це сміливо.	КОЗЕРІГ Будьте відповідальним працівником та старанно виконуйте свої завдання і підтримуйте дружні стосунки з колегами.
БЛИЗНЮКИ Приділіть свій час чомусь затишному та цікавому. Будьте обережними у спілкуванні – можливі конфлікти на рівному місці.	ТЕРЕЗИ Тиждень буде сприятливим для спілкування з колегами. Якщо докладете зусиль, то можливе підвищення на роботі.	ВОДОЛІЙ Вам вдасться те, що раніше здавалося вкрай важким. Це чудовий час для наведення порядку в будинку, на роботі та в думках.
РАК У вас можуть виникнути проблеми в сім'ї та на роботі. Не переживайте, через деякий час все минеться.	СКОРПІОН Тиждень принесе безліч дрібних проблем, які обов'язково треба вирішити. Ви витратите на це багато сил та енергії.	РИБИ Не зациклюйтеся на роботі та фінансах, будь-які труднощі, які є у вашому житті, зникнуть зовсім скоро.